

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
Government

Broj: 02-05-10571-1/19
Sarajevo, 21.03.2019. godine

Na osnovu člana 26. i 28. stav (4) Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 36/14 – Novi prečišćeni tekst i 37/14 - Ispravka), Vlada Kantona Sarajevo na 11. sjednici održanoj **21.03.2019.** godine, donijela je sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Prihvata se Informacija o istraživanju tržišta rada na području Kantona Sarajevo za 2018. godinu.
2. Informacija iz tačke 1. ovog Zaključka dostavlja se Skupštini Kantona Sarajevo, informativno.

PREMIJER

Edin Forto

Dostaviti:

1. Predsjedavajući Skupštine Kantona Sarajevo
2. Skupština Kantona Sarajevo
3. Premijer Kantona Sarajevo
4. Ministarstvo za rad, socijalnu politiku,
raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo
5. JU "Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo" Sarajevo
(putem Ministarstva za rad, socijalnu politiku,
raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo)
6. Evidencija
7. Arhiva

Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO

Kanton Sarajevo
SARAJEVO

FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
CANTON SARAJEVO

Republic of Sarajevo
Canton Sarajevo
SARAJEVO

INFORMACIJA O ISTRAŽIVANJU TRŽIŠTA RADA U KANTONU SARAJEVO ZA 2018. GODINU

Sarajevo, decembar 2018. godine

OPIS

Uvod	3
Ekonomska situacija u Bosni i Hercegovini	4
Nezaposienost u Bosni i Hercegovini	5
Struktura i kretanje tržišta rada na području Kantona Sarajevo	5
Saradnja JU „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“ Sarajevo sa poslodavcima	8
Metodologija istraživanja	9
Uvod.....	9
Svrha i cilj istraživanja tržišta rada.....	10
Metodologija i instrument sprovođenja Anketnog istraživanja.....	10
Rezultati ankete i analiza.....	11
Zaključak	26
Preporuke	28

Uvod

Tržište rada je skup informacija o ponudi i potražnji za određenim profilima radne snage koji predstavljaju bitan segment u procesu donošenja odluka o izboru buduće karijere za svakog pojedinca. Također, istraživanja dinamike tržišta rada predstavljaju način identifikacije trendova razvoja, što uz procjenu ličnih potencijala pojedinca doprinosi mudrijem odabiru budućeg zanimanja kao i promjeni zanimanja u kasnijem životu. Svi navedeni faktori zajedno će uticati na smanjenje stope nezaposlenosti što je i osnovna funkcija ovakvih analiza.

JU „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“ Sarajevo, već duži niz godina vrši kvantitativno istraživanje tržišta rada. Ispituje se potreba za radnicima i eventualnim viškovima u preduzećima i ustanovama na godišnjem nivou. Ova aktivnost je uvrštena u Program rada za 2018. godinu, te se u skladu sa tim i podnosi. Osim u Programu rada JU „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“ Sarajevo, ova informacija predstavlja i obavezu na osnovu člana 8. stav 6. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba („Službene novine Federacije BiH“ broj 55/00, 41/01, 22/05, 9/08) **„Službe za zapošljavanje, periodično obavljaju ocjenjivanje tržište rada prema instrukcijama Federalnog zavoda za zapošljavanje, a u cilju dobijanja podataka i pružanja informacija o kretanjima na tržištu rada“**.

Federalni zavod za zapošljavanje je odlučio da ovogodišnja anketa bude urađena po metodologiji iz prošle godine, uz određena unaprijeđenja softverske analize podataka koja podrazumijevaju dodatnu analitiku stanja tržišta rada. Potrebno je naglasiti da je Anketni upitnik za poslodavce jedinstven za sve kantonalne službe za zapošljavanje, kao i metodologija konačnih podataka koji su obrađeni kroz poseban softver kreiran od strane Federalnog zavoda za zapošljavanje. Sve kantonalne službe za zapošljavanje imaju određen broj poslodavaca koji je potrebno anketirati i on je utvrđen na osnovu broja privrednih subjekata. JU „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“ Sarajevo, bila je obavezna anketirati 150 poslodavaca sa područja Kantona Sarajevo. Metodologija anketiranja utvrđena je na zajedničkom sastanku kantonalnih službi za zapošljavanje koje djeluju na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine.

Na radnom sastanku predstavnika kantonalnih službi za zapošljavanje koje djeluju na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine održanom 13.09.2018. godine u Federalnom zavodu za zapošljavanje, dogovoreno je da će provesti anketiranje poslodavaca i unos podataka iz ankete prema posljednjem upitniku, i to u periodu od 15.10. do 15.11.2018. godine. Anketirat će se poslodavci sa pet i više zaposlenih (koristiti istu bazu poslodavaca, te uključiti nove poslodavce, korisnike mjera aktivne politike zapošljavanja, novootvorene poslovne subjekte prema saznanju rukovodilaca biroa i slično). Pristupiti izradi izvještaja o provedenom anketiranju najkasnije do 31.12.2018. godine i rezultate iz izvještaja prezentirati na posebno organizovanoj konferenciji. Službe za zapošljavanje trebaju što prije dostaviti Federalnom zavodu za zapošljavanje prijedloge za poboljšanje upitnika kako bi se pristupilo izradi poboljšane aplikacije za unos i obradu podataka iz anketiranja u 2019. godini.

III „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“ treba razmotriti mogućnost provođenja anketiranja i putem web portala. Dogovoreno je da se anketiranje poslodavaca u 2019. godini (po mogućnosti), provede dva puta u toku godine. Zaključak sastanka je bio da treba periodično održavati sastanke o predmetnoj temi.

Ekonomska situacija u BiH

Glavno obilježje savremenog tržišta rada je visoka stopa nezaposlenosti s jedne i velika potražnja specijaliziranih zanimanja i vještina sa druge strane. Glavni faktori koji utiču na nezaposlenost u Bosni i Hercegovini su: privredni i ekonomski rast, demografske karakteristike i obrazovna struktura nezaposlenog stanovništva.

Ekonomska prognoza u Bosni i Hercegovini u 2018. godini je u skladu sa procjenama međunarodnih finansijskih pokazatelja. Njihova procjena ekonomskog rasta predviđala je povećanje od 3,7 %. Predviđa se da će na kraju godine taj rast je iznositi 3,1 %. Nominalni Bruto društveni proizvod (BDP), u 2015. godini iznosio 28.54 milijarde BAM, 2016. godini iznosio 29.90 milijardi BAM, dok je u 2017. godini iznosio 31,32 milijarde BAM.¹

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine navodi da je realni rast BDP u drugom tromjesečju 2018. godine, u odnosu na isto tromjesečje prethodne godine, iznosio je 3,4 %. Sezonski podešena serija podataka pokazuje rast BDP u drugom tromjesečju 2018. godine od 1,1 %² u odnosu na prethodno tromjesečje. Promatrano po područjima klasifikacije djelatnosti u drugom tromjesečju 2018. godine, u odnosu na isto tromjesečje prethodne godine, značajan realni rast bruto dodane vrijednosti zabilježen je u djelatnostima: proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (D) 16,8 % i Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala (G) 11,7 %. Realni pad bruto dodane vrijednosti zabilježen je u uslužnim djelatnostima (S) 7,8 %

Kada je u pitanju 2018. godina, realni rast BDP-a u posljednjem kvartalu u odnosu na isti period 2017. godine predviđanja su da iznosio je 2,6 %. Prema istom izvoru, najveći porast je zabilježen u oblastima administrativne, ostale uslužne djelatnosti i poljoprivrede. Realan pad bruto dodatne vrijednosti zabilježen je u djelatnostima prevoza, skladištenja i građevinarstva.

Navedeni podaci govore da u Bosni i Hercegovini još uvijek nema značajnog pomaka u industriji, odnosno ne postoje veći industrijski kapaciteti koji bi pokrenuli proizvodnju, privredni rast i značajno smanjili nezaposlenost. Ekonomski rast je uslovljen i sa izgradnjom infrastrukture koja u Bosni i Hercegovini ide sporo u odnosu na region. Pri tome treba uzeti u obzir ranije poteškoće s održavanjem fiskalne stabilnosti zemlje.

¹Centralna Banka Bosne i Hercegovine;

²Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine;

U oktobru 2018. godine broj registriranih nezaposlenih osoba u Bosni i Hercegovini iznosio je 437.783, u poređenju sa 2017. godinom u decembru kada je broj nezaposlenih bio 475.084, broj nezaposlenih se smanjio za 37.301 osoba.

Ako poređimo registrirane nezaposlene po kvalifikacionoj strukturi uočava se da je najveći broj nezaposlenih osoba sa VKV i KV kvalifikacijom 142.537, zatim slijede osobe sa srednjom stručnom spremom 124.326 i nekvalificiranih NK 119.733 osoba.

Kao nezaposleni vodi se najmanji broj osoba višeg obrazovanja tj. VŠS 6.482, a slijede ih osobe sa visokom školskom spremom 36.376 (uključujući doktore nauka i magistre).

Udio ženske populacije u registriranim nezaposlenima iznosi 55,9% ili u apsolutnom iznosu 244.522 osoba ženskoga spola.

U ženskoj populaciji najveći broj nezaposlenih osoba je sa srednjom spremom 78.124, nekvalificiranih NK 68.624 i sa VKV i KV kvalifikacijom 64.401 osoba ženskog spola.

Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća po zaposlenome u pravnim osobama u Bosni i Hercegovini za oktobar 2018. godine iznosila je 894 KM, što pokazuje nominalan rast za 3,7 % u odnosu na decembar 2017. godine.

Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća za oktobar 2018. godine u odnosu na oktobar 2017. godine nominalno je viša za 4,8%.

Godišnje promjene u visini prosječne neto plate impliciraju da se nominalne plate i dalje prilagođavaju uvjetima na tržištu veoma sporo. Najveći utjecaj na visinu prosječne plate u četvrtom kvartalu imaju: vađenje ruda i kamena, proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija, informacije i komunikacije, finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranje, stručne, naučne i tehničke djelatnosti, javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje, djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite.

Struktura i kretanje tržišta rada na području Kantona Sarajevo

Izvoz iz Kantona Sarajevo do novembra 2018. godini je iznosio 1,269,571,567 KM, dok je u istom periodu uvoz iznosio 3,883,200,854 KM. Kanton Sarajevo je u deficitu 2,613,629,287 KM.

Početak 2018. godine, Sarajevski kanton bilježi kontinuiran trend pada izvoza, ali i oscilacije na strani uvoza u odnosu na 2017. godinu.

Pozitivan trend kako u proizvodnji, tako i u doprinosu ukupnom izvozu Kantona Sarajevo, zabilježen je u drvoprerađivačkoj i metaloprerađivačkoj industriji, građevinarstvu, IT sektoru, turizmu, farmaceutskoj industriji i drugim djelatnostima, koje su prepoznate kao potencijali ekonomskog razvoja, jer otvaraju mogućnosti zapošljavanja velikog broja radnika.

Zaposlenost je blago povećana zahvaljujući rastu zapošljavanja u javnoj administraciji kao i zapošljavanju u realno sektoru, rezultat su okolnosti da se u Kantonu Sarajevo nalazi Sarajevo kao glavni grad Bosne i Hercegovine.

Broj zaposlenih na dan 30.11.2018. godine (142.809) u odnosu na decembar 2017. godine (131.172) se povećao za 11.637 osoba.

Radno aktivnog stanovništva na području Kantona Sarajevo ima 295.940 osoba, od kojih je zaposlenih 142.809 osoba.

Stanovništvo, zaposlena lica i registrovana nezaposlena lica u Kantonu Sarajevo

	Broj stanovnika procjena (stanje 30.06.2018. god.)	Radno aktivno stanovništvo (15 - 64)	Broj zaposlenih (stanje 30.11.2018. god.)	Registrovana nezaposlena lica (stanje 30.11.2018. god.)
Centar	54228	37188	46629	7190
Hadžići	24350	17563	4354	4952
Iliđža	69304	49559	21979	10492
Ilijaš	20342	14702	3309	4728
Novi Grad	120008	85065	20122	16968
Novo Sarajevo	64679	45189	26996	7564
Stari Grad	36260	25522	14015	5565
Vogošća	27664	20267	5104	4734
Trnovo	1356	885	301	466
Kanton Sarajevo	418.191	295.940	142.809	62.659

U Kantonu Sarajevo na evidenciji nezaposlenih osoba 30.11.2018. godine registrovano je 62.659 nezaposlenih osoba, što je za 3.666 osoba manje u odnosu na decembar 2017. godine.

Učešće stručnih osoba u ukupnom broju nezaposlenih iznosi 45.180 ili 72,10 %, od čega sa VSS 8.294 ili 13,24 %, VŠS 624 ili 1,00 %, SSS 19.907 ili 31,77 %, VKV 315 ili 0,50 % i KV 16.040 ili 25,60 %, a nestručnih 17.479 ili 27,90 %, od čega NKV 16.855 ili 26,90 % PKV 332 ili 0,53 % i NSS 292 ili 0,47 %.

Broj nezaposlenih osoba koja prvi put traže zaposlenje u ukupnom broju registrovanih je 21.345, odnosno 34,06 %. Od toga u Gradu Sarajevu (Centar, Stari Grad, Novo Sarajevo i Novi Grad) 11.565 ili 54,18 %.

Od ukupnog broja registrovanih nezaposlenih osoba u navedenom periodu učešće demobiliziranih branilaca iznosi 6.035 ili 9,63 %, ratnih vojnih invalida 646 ili 1,03 %, članova porodica poginulih branilaca, 806 ili 1,29 % i ostalih invalida (civilne žrtve rata, kategorizovana omladina...) 1.195 ili 1,91 %.

	Centar	Hadžići	Ilidža	Ilijaš	Novi Grad	Novo Sarajevo	Stari Grad	Vogošća	Trnovo	Ukupno
31.12.2008.	6872	5043	10025	4797	17177	7525	5926	4687	423	62475
31.12.2009.	7270	5271	10552	5040	18387	8029	6378	4930	442	66299
31.12.2010.	7596	5556	10855	5181	19104	8436	6573	5130	476	68907
31.12.2011.	7697	5642	11129	5270	19283	8641	6493	5217	470	69842
31.12.2012.	8023	5705	11662	5437	20257	9144	6801	5458	531	73018
31.12.2013.	7949	5670	11650	5488	20162	9034	6559	5441	540	72493
31.12.2014.	7755	5722	11654	5401	19927	8610	6439	5405	502	71415
31.12.2015.	7999	5745	11927	5408	20210	8725	6482	5555	494	72545
30.12.2016.	7456	5573	11424	5182	19327	8288	6079	5264	481	69074
30.12.2017.	7458	5349	10952	4872	18203	8044	5896	5066	485	66325

**Ukupan broj registrovanih nezaposlenih osoba na evidenciji u 2018. godini
(po mjesecima i općinama)**

	Centar	Hadžići	Ilidža	Ilijaš	Novi Grad	Novo Sarajevo	Stari Grad	Vogošća	Trnovo	Ukupno
Januar	7512	5327	10992	4884	18177	8079	5932	5057	484	66444
Februar	7490	5284	10901	4868	18066	7979	5862	5007	496	65953
Mart	7416	5197	10803	4832	17879	7902	5782	4915	496	65222
April	7276	5054	10634	4760	17471	7791	5673	4813	495	63967
Maj	7224	4932	10518	4722	17187	7675	5597	4753	489	63097
Juni	7198	4913	10355	4694	17143	7660	5581	4718	488	62750
Juli	7238	4903	10376	4723	17122	7675	5581	4745	481	62844
August	7203	4939	10389	4730	17110	7646	5587	4759	479	62842
Septembar	7250	4953	10410	4711	16999	7628	5538	4762	476	62727
Oktobar	7218	4973	10427	4716	17000	7599	5572	4752	470	62727
Novembar	7190	4952	10492	4728	16968	7564	5565	4734	466	62659

Sarajevo se poslodavcima.

JU „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“ Sarajevo je u 2018. godini ostvarila zavidan nivo saradnje sa poslodavcima. Nastavljena je direktna saradnja sa svim općinskim organima za privredu i društvene djelatnosti, a sve u cilju boljeg uvida u stanje i komunikaciju sa privrednim i društvenim subjektima, posebno na planu posredovanja u zapošljavanju, mogućnostima prekvalifikacije i dokvalifikacije, kao i njihovog aktivnijeg odnosa prema budućim mjerama aktivne politike zapošljavanja. Od septembra 2014. godine, poslodavcima je ponuđena usluga besplatnog oglašavanja radnih mjesta na web stranici JU „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“ Sarajevo.

Intenzivirani su obilasci poslodavaca koji su rezultirali uspostavljanjem registra poslovnih subjekata, upoznavanje poslovnih situacija i mogućnosti novog zapošljavanja.

Dana 30.11.2018. godine, održan je Sajam zapošljavanja u Dom mladih – Centar Skenderija, na kojem je učešće uzelo 43 poslodavaca i 18 srednjih škola, dok su 833 nezaposlene osoba iskazale interesovanje za određene poslove.

U sklopu Sajma održana je i panel diskusija na temu „Dualno obrazovanje, posredovanje u zapošljavanju i potrebama poslodavca za radnom snagom u Kantonu Sarajevo“

Kroz Program mjera za podsticaj zapošljavanja i održavanja više stope zaposlenosti u Kantonu Sarajevo u 2018. godini, sa načinom i kriterijima za realizaciju, utvrđenog od strane Vlade Kantona Sarajevo, realizovani su programi zapošljavanja i samozapošljavanje, te programi koje je finansirao i Federalni zavod za zapošljavanje.

Pregled posredovanja u zapošljavanju po mjesecima u 2018. godini.	
Mjesec	Broj zahtjeva
Januar	92
Februar	69
Mart	204
April	268
Maj	196
Juni	130
Juli	129
August	142
Septembar	168
Oktobar	149
Novembar	116
Ukupno	1618

Veći broj zahtjeva može biti uzrokovan realizacijom programa aktivnih mjera zapošljavanja, dok u zimskim mjesecima zbog vremenskih nepogoda i smanjenja obima poslovanja je bilo najmanje posredovanja u zapošljavanju. Najtraženija zanimanja u 2018. godini bila su: prodavači, krojači/šivači, kuhari, trgovci, pomoćni kuhari, konobari, vodoinstalateri, vozači, zidari, tesari, frizeri, administrativni radnici, fizioterapeuti, komercijalisti, knjigovođe, referenti nabavke, inženjeri

građevine, inženjeri i elektroinženjere, magistroj farmacija, nastavnici različitih profila profesori njemačkog, profesori fizike, doktori medicine, informatičari.

Najtraženija zanimanja u 2018. godini.							
VSS		všs		SSS		KV I VKV	
Zanimanje	Broj osoba	Zanimanje	Broj osoba	Zanimanje	Broj osoba	Zanimanje	Broj osoba
Diplomirani Ekonomista	793	Ekonomista	62	Maturant gimnazije	1352	Prodavač	918
Diplomirani Pravnik	586	Pravnik	17	Ekonomski tehničar	745	Frizer vlasuljar	324
Socijalni radnik	212	Nastavnik pdagoškog vaspitanja	5	Mašinski tehničar	783	Vozač motornih vozila	476
Politolog	178	Građevinski inženjer	17	Medecinska sestra	277	Automehaničar	418
Novinar	135	Nastavnik razredne nastave	12	Grafički tehničar	292	Bravar	230

Metodologija istraživanja

Uvod

Analiza tržišta rada i prognoza potreba poslodavaca na tržištu rada u Kantonu Sarajevo za 2018. godinu bazira se na anketnom istraživanju sprovedenom 2018. godine na uzorku od 150 poslodavaca. Anketiranje su sproveli uposlenici Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo, a za unos i obradu podataka korišten je softver kreiran od strane Federalnog zavoda za zapošljavanje.

Planirani uzorak poslodavaca je realizovan u visokom procentu. Jedan dio anketnih upitnika nije uzet u analizu jer anketirani poslodavci nisu ispunjavali kriterij od minimalno pet zaposlenih osoba. Procenat realizacije na nivou pojedinih pitanja iz ankete nije uvijek mogao biti očuvan zato što neki anketirani predstavnici poslodavaca nisu pripremili podatke koji su im bili potrebni da bi odgovorili na pitanja ili su bili obazrivi i neodređeni u procjeni pojedinih aspekata očekivanog zapošljavanja u 2019. godini.

Uzorak na kome je sprovedeno istraživanje obuhvata privredne subjekte koji zapošljavaju 5 i više zaposlenih. Anketa poslodavaca je provedena na osnovu kriterija utvrđenih na zajedničkom sastanku predstavnika svih kantonálnih službi za zapošljavanje koje djeluju u Federaciji Bosne i Hercegovine. Treba napomenuti da je ove godine za razliku od prethodnih godina relani sektor imao prednost.

Zahvaljujući permanentnom uzorku privrednih subjekata, Anketu poslodavaca kao instrument za praćenje promjena treba koristiti za poboljšanje usluga službe za zapošljavanje i kreiranje i prilagođavanje aktivnih programa/injera tržišta rada, naročito na nivou Kantona Sarajevo. Kontinuitet

u sprovođenju ankete omogućit će i preciznije ocjene pokazatelja koji ukazuju na potrebe i promjene na tržištu rada u narednom periodu.

Jedna od glavnih karakteristika sprovedenog istraživanja tržišta rada, kroz Anketni upitnik za poslodavce i utvrđeni razlozi nedostatka uposlenika su: kvalifikacije kadrova i nedovoljno ili nikakvo radno iskustvo, kao i manjak socijalnih vještina. Ovaj podatak govori da i ako je ovo konstanta dosadašnjih istraživanja potreba tržišta rada u proteklih nekoliko godina, obrazovni sistem još uvijek nije proizveo rezultate koji bi udovoljili velikom broju poslodavaca i time ih potakli da angažuju veći broj radnika, što bi smanjilo nezaposlenost. Ovi podaci također govore da pojavom novih tehnologija i potrebom za novim zanimanjima od strane poslodavaca, tržište radne snage ne može u potpunosti zadovoljiti potrebe poslodavaca. To dodatno ukazuje na potrebu za drugačijim i dodatnim obrazovanjem, kao i posebnim edukacijama u saradnji sa poslodavcima, koje bi radnu snagu bolje pripremile za savremeno tržišta rada.

Svrha i ciljevi istraživanja tržišta rada

Cilj istraživanja tržišta rada jeste identifikovanje potražnje poslodavaca za radnom snagom određenih zanimanja, kvalifikacija i vještina. Također, cilj je i uspostavljanje kontinuiteta u prikupljanju podataka o osnovnim karakteristikama učesnika na tržištu rada, kao i sticanje realnog uvida u stanje na tržištu rada, što se postiže prikupljanjem relevantnih podataka i informacija neposredno od poslodavaca.

Svrha je otkriti probleme koji prate poslodavce u njihovom poslovanju, posebno na planu kadrovske problematike, te unaprijediti saradnju sa poslodavcima i poboljšati usluge Službe.

Ovim istraživanjem uspostavlja se kontinuirano praćenje potreba tržišta rada za određenim zanimanjima, vještinama i kompetencijama. Redovno godišnje praćenje omogućava pouzdanije zaključivanje o trendovima i promjenama nivoa i strukture tražnje za radom. Istraživanje koje se sprovodi na godišnjem nivou, omogućava prikupljanje podataka od poslodavaca, a na osnovu intervjuisanja putem anketnog upitnika. Mišljenja, ocjene i sugestije poslodavaca bitno utiču na formiranje objektivnih stavova, izvođenje neophodnih zaključaka i davanje bitnih preporuka, čime se potvrđuje vjerodostojnost cjelokupne analize.

Metodologija i instrumenti sprovođenja anketnog istraživanja

Za provedbu anketiranja korištena je anketa koju je pripremila radna grupa za ispitivanje tržišta rada u Federaciji Bosne i Hercegovine. Radnu grupu čine predstavnici Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi za zapošljavanje. Istraživanje potreba tržišta rada sprovedeno je na osnovu anketiranja poslodavaca. Za potrebe sprovođenja anketiranja korišten je instrument u formi upitnika i odabran je reprezentativan uzorak od 150 jedinica posmatranja - poslodavaca, na nivou Kantona Sarajevo. Analiza i prognoze potreba tržišta rada treba da posluže za praćenje i predviđanje potreba poslodavaca za određenim zanimanjima, vještinama i kompetencijama.

Da bi sve relevantne oblasti date analize bile obuhvaćene, upitnikom za poslodavce treba prikupiti mnogo različitih informacija o samim poslodavcima i njihovim potrebama za radnom snagom. U anketi su korištena pitanja zatvorenog tipa sa ponuđenim modalitetima odgovora, osim uvodnih informativnih pitanja, uz napomenu da je poslodavcima ostavljena mogućnost da ponude vlastiti odgovor na skoro svako pitanje.

Upitnikom za poslodavce (Anketom), na osnovu dvadeset definisanih pitanja, obuhvatećno je prikupljanje sljedećih standardnih podataka:

1. Podaci o poslodavcu: naziv, adresa, općina, šifra pretežne djelatnosti, kontakt,
2. Vrsta organizacije,
3. Oblik vlasništva,
4. Struktura zaposlenika prema vrsti ugovora o radu,
5. Da li su finansijski pokazatelji i obim poslovanja rasli, opadali ili ostali isti,
6. Da li je bilo promjena u broju zaposlenih u tekućoj godini,
7. Imate li nedostatak radnika određenih zanimanja,
8. Da li ćete u 2017. god. imati potrebu za zapošljavanjem novih radnika,
9. Kako tražite nove radnike,
10. Da li imate potrebu za dodatnim obrazovanjem zaposlenika ili kandidata uslijed uvođenja novih tehnologija, proširenja poslovnih djelatnosti i sl.,
11. Da li ste zadovoljni kvalifikacijama, kvalitetom stručnog znanja i vještina kandidata koje su stekli u toku obrazovanja,
12. Očekujete li višak zaposlenih u 2019. godini,
13. Na koji način ćete riješiti eventualni višak zaposlenih,
14. Da li ste u 2018. godini saradivali sa obrazovnim institucijama,
15. Da li ste u 2018. godini ostvarili saradnju i vrsta saradnje sa Službom za zapošljavanje,
16. Da li ste zadovoljni pruženim uslugama Kantonalne službe za zapošljavanje u odnosu na Vaše zahtjeve i očekivanja,
17. Da li ste saglasni da Vas kontaktira Služba za zapošljavanje u vezi sa iskazanim potrebama i viškom radne snage i stručnom pripremom zaposlenika.

Rezultati su dati u formi gotovih izvještaja u tabelarnom obliku, kao i grafikona, tako da mogu poslužiti potencijalnim korisnicima i za druge, različite namjene. Dobiveni rezultati su usporedivi sa podacima drugih izvora, kao što su statistički izvještaji, studije i drugo.

Rezultati ankete i analiza

Anketiranje poslodavaca u 2018. godini na području Kantona Sarajevo obuhvatilo je 150 poslodavaca, što na osnovu podataka od strane Privredne Komore Kantona Sarajevo čini više nego relevantan uzorak za kvalitetnu analizu tržišta rada. Na anketiranju poslodavaca su radili isključivo uposlenici Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo koji su ujedno i u direktnoj vezi sa poslodavcima po različitim osnovama. Nakon što je Federalni zavod za zapošljavanje izvršio instaliranje korisničkog programa u Službi za zapošljavanje Kantona Sarajevo, u novembru 2018. godine, pristupilo se obradi anketnih upitnika.

Anketiranim poslodavcima zagarantovana je tajnost podataka, tako da ćemo u daljem tekstu obraditi i analizirati zbirne podatke iz ankete.

Najviše anketiranih poslodavaca je sa područja općine Centar, Ilidža i Novog grada, dok je najmanje anketiranih iz Trnova.

Broj anketiranih poslodavaca

Općina	Planirano	Realizirano	Pravni subjekti sa iskazanim potrebama za radnicima	Pravni subjekti bez potrebe za radnicima	%
Sarajevo - Ilidža	20	22	5	17	110
Sarajevo-Centar	20	37	7	30	185
Sarajevo-Hadžići	10	12	5	7	120
Sarajevo-Ilijaš	15	16	8	8	106.67
Sarajevo-Noví Grad	30	22	10	12	73.33
Sarajevo-Novo Sarajevo	20	19	10	9	95
Sarajevo-Stari Grad	20	9	5	4	45
Sarajevo-Vogošća	15	13	6	7	86.67
Kanton	150	150	56	94	100

U analizi tržišta rada najviše poslodavaca je u privatnom vlasništvu 121 (80,66 %) jer oni ujedno imaju i najviše iskustva i osnova da govore o poslovnom ambijentu. U državnom vlasništvu je 21 (14 %) anketiranih poslodavaca, mješovitom vlasništvu 8 (5,34 %).

Poslodavci prema obliku vlasništva po općinama

Općina	Državno	Mješovito	Pravno lice bez vlasništva	Privatno	Ukupno
Sarajevo - Ilidža	3			19	22
Sarajevo-Centar	6		1	30	37
Sarajevo-Hadžići	3	1		8	12
Sarajevo-Ilijaš	2	1		13	16
Sarajevo-Noví Grad	4	1		17	22
Sarajevo-Novo Sarajevo	3			16	19
Sarajevo-Stari Grad				9	9
Sarajevo-Vogošća		2	1	10	13
Kanton					
%	14	3.33	1.33	81.33	

Poslodavci prema vrsti organizacije

Kanton	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
01-Unsko-sanski kanton	23	78	2	2	1				34	2	3
02-Posavski kanton/županija		27	1						1		1
03-Tuzlanski kanton	5	124	7	6	1		1	10			2
04-Zeničko-dobojski kanton	8	83	3	8	7	2		11			1
05-Bosansko-podrinjski kanton/županija		13	7								
06-Srednjobosanski kanton/županija	16	127	8	18	1	6		13	2		3
07-Hercegovacko-neretvanski kanton/županija		96	5	6	2		1	9			1
08-Zapadnohercegovački kanton/županija		7									
09-Kanton Sarajevo	4	89	10	8	1	1	5	23			9
10-Livanjski kanton/kanton 10	2	43		22	1	9					1
Nepoznato	1	1									
Total u FBiH	59	688	48	70	14	18	7	101	4	21	
%	5,76	67,12	4,2	6,83	1,37	1,76	0,68	9,85	0,39	2,05	

Vrste Organizacija

Broj   Naziv

- 1 Društvo sa neograničenom solidarnom odgovornošću
- 2 Komanditno društvo
- 3 Društvo sa ograničenom odgovornošću (d.o.o)
- 4 Dioničko društvo (d.d)
- 5 Javna ustanova (JU) - zavodi, škole, domovi zdravlja, centri za socijalni rad
- 6 Javno Preduzeće (JP) - pošte, elektroprivrede, komunalna preduzeća
- 7 Organ uprave - ministarstva, direkcije, agencije, općine
- 8 Udruženje građana (NVO)
- 9 Obrt (SZR, STR, SUR, SPP)
- 10 Zadruga
- 11 Privatna zdravstvena ustanova
- 12 Vjerska zajednica

Prognoze finansijskih efekata od strane poslodavaca su povoljnije u odnosu na prethodnu godinu: 65 anketiranih poslodavaca (56,52 %) očekuje rast finansijskih efekata, dok 45 poslodavaca (39,13 %) očekuje stagnaciju, a 5 poslodavaca (4,35 %) očekuje opadanje finansijskih efekata.

Kada su u pitanju prognoze obima poslovanja, primjetno je da većina anketiranih poslodavaca očekuje rast obima poslovanja 87 (59,18 %), dok 57 poslodavaca očekuje stagnaciju (38,78 %). Opadanje obima poslovanja očekuju 3 poslodavaca (2,04 %).

Trendovi poslovanja po općinama

Općine	Finansijski efekti				Obim poslovanja (proizvodnja, prodaja, usluge)			
	Ukupno	Opadanje	Rast	Stagnacija	Ukupno	Opadanje	Rast	Stagnacija
Sarajevo - Hadža	15	2	6	7	22	1	12	9
Sarajevo-Centar	31	1	17	13	36	0	20	16
Sarajevo-Hadžići	6	0	4	2	12	0	7	5
Sarajevo-Ilijaš	15	0	9	6	16	0	9	7
Sarajevo-Noví Grad	16	1	12	3	22	1	15	6
Sarajevo-Novo Sarajevo	16	0	10	6	19	0	12	7
Sarajevo-Stari Grad	8	0	2	6	7	0	2	5
Sarajevo-Vogošća	8	1	5	2	13	1	10	2
Kanton								
%		4.35	56.52	39.13		2.04	59.18	38.78

Od 150 anketiranih poslodavaca, u toku 2018. godine, radni odnos je prestao za 138 uposlenika. Dok je u istom periodu zaposleno 790 zaposlenika. Značajno je istaći da je kod anketiranih poslodavaca u toku 2018. godine penzionisano 39 uposlenika.

Provjena broja zaposlenih po općinama

Općina	Muško					Žensko				
	Novozaposleni	Ostali	Otpusteni	Penzionisani	Ukupno	Novozaposleni	Ostali	Otpusteni	Penzionisani	Ukupno
Sarajevo- Hadža	40	0	23	0	63	33	0	17	0	50
Sarajevo- Centar	6	1	1	1	9	6	2	3	0	11
Sarajevo- Hadžići	42	0	0	0	42	24	0	0	0	24
Sarajevo- Ilidža	224	43	81	0	348	49	4	36	6	95
Sarajevo- Novi Grad	86	0	1	2	89	95	1	3	6	105
Sarajevo- Novo Sarajevo	12	5	1	1	19	25	7	3	2	37
Sarajevo- Stari Grad	13	0	2	8	23	18	0	6	13	37
Sarajevo- Vogošća	69	0	1	0	70	48	0	0	0	48
Total	492	49	110	12	663	298	14	68	27	407
%	74.21	7.39	16.59	1.81		73.22	3.44	16.71	6.63	

Najčešći razlozi zbog kojih kod poslodavaca postoji nedostatak radnika određenih zanimanja su slijedeći:

- Poreska politika 25 poslodavaca (21,55 %)
- Kvalifikacije; 25 poslodavca (21,55 %)
- Opće karakteristike 18 poslodavca (15,52 %)

Razlozi nedostatka zaposlenika po općinama

A - Podsticajna Sredstva	F - Opće Karakteristike
B - Poreska Politika	G - Visina Place, radno vrijeme
C - Neinformiranost	H - Nedovoljno radnog iskustva
D - Neadekvatan obrazovni sistem	I - Mobilnost
E - Kvalifikacije	J - Nedostatak informatičkog obrazovanja
	K - Nepoznavanje stranih jezika
	L - Nemotiviranost
	M - Broj pravnih subjekata kojima nedostaje zaposlenika

Općina	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Sarajevo - Ilidža	1	2	0	0	3	2	2	1	0	0	0	0	4
Sarajevo-Centar	4	8	1	0	3	4	3	2	0	0	0	0	10
Sarajevo-Hadžići	1	3	1	0	5	2	4	0	1	1	0	0	6
Sarajevo-Ilijaš	2	0	0	0	6	2	0	0	0	2	0	0	7
Sarajevo-Noví Grad	2	5	1	0	3	2	1	5	0	1	0	0	8
Sarajevo-Novo Sarajevo	1	2	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	3
Sarajevo-Stari Grad	2	3	2	0	2	4	1	4	0	0	0	0	6
Sarajevo-Vogošća	1	2	0	0	3	1	0	0	0	0	0	0	6
Kanton	14	25	5	0	25	18	11	13	1	4	0	0	50
%	12.07	21.55	4.31	0	21.55	15.52	9.48	11.21	0.86	3.45	0	0	

Anketirani poslodavci su iskazali potrebu za zapošljavanjem nove radne snage u 2018. godini. Broj potrebnih radnika na osnovu provedene ankete 350. Od ovog broja najveća potreba je za SSS 256 (73,14 %) i KV 43 (12,29 %). Kada su u pitanju općine, najveća potreba je iskazana u Općini Ilijaš od 64 radnika od kojih je 44 sa SSS stručnom spremom.

Iskazane potrebe za zapošljavanjem prema stručnoj spremi po općinama

Općina	0 - NK	2 - KV	4 - NSS	5 - SSS	7.1 - VSS-1	7.2 VSS-2	Ukupno po općinama
Sarajevo - Ilidža		13		34			47
Sarajevo-Centar			2	51	0		53
Sarajevo-Hadžići	16			20	6		42
Sarajevo-Ilijaš		20		44			64
Sarajevo-Nov i Grad		3		40	13	0	56
Sarajevo-Novo Sarajevo	2	3		11	6		22
Sarajevo-Stari Grad				50	2		52
Sarajevo-Vogošća		4		6	4		14
	18	43	2	256	31	0	
%	5.14	12.29	0.57	73.14	8.86	0	

U narednoj tabeli su iskazane potrebe za radnom snagom prema zanimanjima. Nijestal postoji potreba od strane poslodavaca je za azavarivačima, čistačicama prostorija, tekstilnim tehničarima i zastupnicima osiguranja.

Najbrojnija zanimanja prema iskazanim potrebama za kanton

Šifra	Naziv	Ukupno
7212	Zavarivač	49
9112	Čistačica prostorija	37
3119	Tekstilni tehničar	25
3321	ZASTUPNICI OSIGURANJA	20
7536	Obučar	20
9112	Sobarica	15
7222	Bravar	14
513	KONOBARI I BARMENI	13
5131	Konobar	10
	Repcionar	10
7533	Šivač	10
7522	Stolar, majstor	10
9329	Radnik u održavanju	9
5223	Prodavač	8
7131	Moler	7
5120	Kuhar	5
9312	Cestarski radnik	5
7123	Fasader, majstor	5
3112	Građevinski tehničar	5
7112	Zidar	5
1221	MENADŽERI ZA MARKETING I PRODAJU	4
3257	Sanitarni tehničar	4
94	POMOĆNICI ZA PRIPREMU HRANE	4
2264	Fizioterapeut	3
5141	FRIZERI	3
2411	Računovođa	3
5221	TRGOVCI U VLASTITIM TRGOVINAMA	3
3251	Zubotehničar	2
7522	Stolar	2
9329	Skladišni radnik	2
		18

2142	Građevinski inženjer	2
7124	Hidroizolater	2
2631	Ekonomista	2
7122	Parketar	2
3115	Mašinski tehničar	2
7131	MOLERI I SRODNA ZANIMANJA	2
2341	Nastavnik fizičke i zdravstvene kulture	1
2341	Nastavnik maternjeg jezika	1
2359	Nastavnik praktične nastave	1
2144	Mašinski inženjer	1
2269	Medicinska sestra-tehničar	1
3254	OPTIČARI	1
9213	Poljoprivredni radnik	1
2619	Pravnik	1
2132	Agronom za vrtlarstvo	1
2519	Informatičar	1
7314	Keramičar	1
3313	Knjigovođa	1
2113	Hemičar	1
8342	Rukovalac građevinskim mašinama	1
3412	Socijalni radnik	1
6114	Rasadničar	1
2330	Profesor engleskog jezika	1
2330	Profesor medicinskobiohemijskih predmeta	1
2330	Profesor njemačkog jezika	1
2634	Psiholog	1
8332	Vozač kamiona	1
3251	Stomatološka sestra	1
7534	Tapetar	0
5	USLUŽNA ZANIMANJA I PRODAVAČI	0
3113	Elektrotehničar	0
2111	Fizičar	0
4321	Pomoćni skladištar	0
7132	LAKIRERI I SRODNA ZANIMANJA	0
Ukupno :		348

Kada je u pitanju novo zapošljavanje, anketirani poslodavci najviše koriste usluge Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo u potrazi za novim kadrovima 101 poslodavac (33,89 %). Nakon toga slijede lični kontakti za koje se izjasnio 98 poslodavaca (32,89 %) i na trećem mjestu poslodavci koriste medije 74 poslodavca (24,83 %).

Uobičajeni načini traženja novih zaposlenika po općinama

- A – Posredovanjem općinskog biroa za zapošljavanje
- B – Ličnim kontaktima
- C – Oglašavanjem u medijima (internet, novine, radio i dr.)
- D – Uvidom u vlastitu bazu podataka o biografijama
- E – Posredstvom privatnih agencija za zapošljavanje
- F – Posredstvom obrazovnih ustanova
- G – Ostalo

Općina	A	B	C	D	E	F	G
Sarajevo - Ilidža	14	21	9	0	3	1	0
Sarajevo-Centar	25	22	21	0	3	1	0
Sarajevo-Hadžići	7	7	8	0	3	1	0
Sarajevo-Ilijaš	13	13	6	0	1	2	0
Sarajevo-Noví Grad	13	15	9	0	2	1	0
Sarajevo-Novo Sarajevo	15	8	7	0	1	1	0
Sarajevo-Stari Grad	6	7	7	0	1	0	0
Sarajevo-Vogošća	8	5	7	0	4	0	0
Kanton	101	98	74	0	18	7	0
%	33.89	32.89	24.83	0	6.04	2.35	0

Na pitanje „Da li ste zadovoljni kvalitetom kvalifikacija, stručnog znanja i vještina kandidata sa kojima ste imali priliku saradivati, a koje su stekli u toku obrazovanja?“, od ukupnog broja anketiranih, njih 55 je izrazilo nezadovoljstvo.

Najveći broj poslodavaca 42 (34,71 %) smatra da kandidatima nedostaje praktično iskustvo u toku obrazovanja. 23 poslodavaca (19,01 %) nije zadovoljan socijalnim i organizacijskim vještinama kandidata. 22 poslodavaca (18,18 %) nije zadovoljno stečenim kvalifikacijama kandidata.

Razlozi nezadovoljstva kvalitetom kvalifikacija, stručnog znanja i vještina kandidata po općinama

A - Stečena kvalifikacija

B - Praktično iskustvo

C - Opće znanje

D - Poduzetničke vještine

E - Posebne vještine

F - Socijalne i organizacijske vještine

G - Ostalo

M - Broj preduzeća koja su izrazila nezadovoljstvo kvalitetom kvalifikacija, stručnog znanja i vještina

Općina	A	B	C	D	E	F	G	M
Sarajevo - Ilidža	4	8	3	0	1	3	0	9
Sarajevo-Centar	8	9	4	1	2	5	0	14
Sarajevo-Hadžići	2	4	1	0	1	2	0	4
Sarajevo-Ilijaš	1	6	2	1	3	1	0	7
Sarajevo-Noví Grad	2	5	1	1	0	4	0	6
Sarajevo-Novo Sarajevo	0	3	3	0	1	3	0	5
Sarajevo-Stari Grad	2	5	4	1	1	3	0	5
Sarajevo-Vogošća	3	2	2	1	0	2	0	5
Total	22	42	20	5	9	23	0	55
%	18.18	34.71	16.53	4.13	7.44	19.01	0	

Većina poslodavaca na pitanje „Da li očekujete pojavi viška zaposlenika u 2019. godini“ nije dala odgovor, uz obrazloženje da to ovisi od kretanja na tržištu, obima poslovanja itd. Poslodavci, koji su odgovorili na pitanje, očekuju otpuštanje 3 radnika i to su svi koji na određeno vrijeme.

Očekivani višak zaposlenika po općinama

Općina	Broj Na Neodređeno Vrijeme	Broj Na Određeno Vrijeme	Ukupno
Sarajevo-Ilijaš	0	2	2
Sarajevo-Novo Sarajevo	0	1	1
Sarajevo-Stari Grad	0	0	0
Total	0	3	3
%	0	100	

Kao što se može primjetiti iz naredne tabele, najviše poslodavaca - njih 46 (44,23 %) odabralo je odgovor pod B - Raspored na drugo mjesto kod istog poslodavca, što je pohvalno i pozitivan trend, jer ukazuje na socijalnu osjetljivost i odgovornost poslodavaca prema statusu, egzistenciji, pa i dostojanstvu svojih uposlenika. Druga opcija rješavanja pojave viška uposlenika je saradnja sa Kantonalnom službom za zapošljavanje i ovaj odgovor je odabralo 30 poslodavaca (28,85 %) Takođe se 19 (18,27 %) poslodavaca odlučilo za odgovor Obuka, dokvalifikacija i prekvalifikacija.

Načini rješavanja pojave viškova zaposlenika po općinama

A – Otpuštanjem

B - Raspored na drugo mjesto kod istog poslodavca ili u drugu organizacionu jedinicu

C - Obukom, dokvalifikacijom i prekvalifikacijom

D - Skraćivanjem radnog vremena

E - Saradnja sa Kantonalnom službom za zapošljavanje

F – Ostalo

M – Broj pravnih subjekta koji očekuju pojavu viška uposlenika

Općina	A	B	C	D	E	F	M
Sarajevo - Ilidža	0	12	3	1	1	0	14
Sarajevo-Centar	1	8	4	1	14	0	22
Sarajevo-Hadžići	0	6	1	0	1	0	6
Sarajevo-Ilijaš	0	5	2	1	1	0	5
Sarajevo-Noví Grad	0	4	3	1	7	0	12
Sarajevo-Novo Sarajevo	1	4	3	2	3	0	9
Sarajevo-Stari Grad	0	4	2	1	1	0	6
Sarajevo-Vogošća	0	3	1	0	2	0	5
Total	2	46	19	7	30	0	79
%	1.92	44.23	18.27	6.73	28.85	0	

Na pitanje "Da li imate potrebu za dodatnim obrazovanjem zaposlenika ili kandidata usljed uvođenja novih tehnologija, proširenja poslovnih djelatnosti i sl." odgovorilo je ukupno 30 poslodavaca, a koji su ponudili ukupno 45 odgovora, odnosno, određen broj poslodavaca zaokružio je više ponuđenih odgovora na postavljeno pitanje.

11 poslodavaca je izrazilo želju edukovati kadar kroz uža strukovna i tehnička znanja, dok su 26 poslodavca izrazila želju da edukuju uposlenike za socijalne i poslovne vještine.

Iskazane potrebe za novim vještinama zaposlenika po općinama

- A – Uža strukovna i tehnička znanja
- B – Dodatne vještine (IT, strani jezici i sl.)
- C – Socijalne i poslovne vještine (timski rad, vještine ophodjenja sa klijentima, komunikacija i sl.)
- D – Ostalo
- M – Broj pravnih subjekata koji su iskazali potrebe za novim vještinama

Općina	A	B	C	D	M
Sarajevo - Ilidža	2	0	2	0	2
Sarajevo-Centar	2	2	6	0	6
Sarajevo-Hadžići	0	0	1	0	1
Sarajevo-Ilijaš	3	1	1	0	4
Sarajevo-Novigrad	1	1	5	0	5
Sarajevo-Novo Sarajevo	2	4	4	0	5
Sarajevo-Stari Grad	0	0	1	0	1
Sarajevo-Vogošća	1	0	6	0	6
Total	11	8	26	0	30
% (po vrsti pitanja)	24.44	17.78	57.78	0	

Na pitanje "Da li ste ostvarili saradnju sa Službom za zapošljavanje?", najčešći odgovor je Učešće u programu sufinansiranja. 39 poslodavaca (23,93 %), posredovanje u zapošljavanju 29 poslodavaca (17,79 %), zatim kroz usluge oglašavanja slobodnih radnih mjesta 44 poslodavaca (26,99 %) i kroz informisanje o ponudi radne snage 25 poslodavca (15,34 %).

Vrsta ostvarene saradnje sa službom za zapošljavanje po općinama

A - Oglašavanje slobodnih radnih mjesta	G - Učešće na sajmu zapošljavanja
B - Informisanje o ponudi radne snage	H - Pravna pomoć
C - Posredovanje u zapošljavanju	I - Rješavanje problema viška zaposlenih
D - Učešće u programu sufinansiranja	J - Međunarodna saradnja
E - Dodatne obuke, dokvalifikacije, prekvalifikacije	K - Ostalo
F - Selekcija radne snage	M - Broj pravnih subjekata koji su ostvarili saradnju sa Kantonalnom službom

Općina	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	M
Sarajevo - Ilidža	6	5	0	4	0	0	1	1	0	0	0	1
Sarajevo-Centar	12	2	7	13	0	1	1	1	0	0	0	0
Sarajevo-Hadžići	4	3	6	7	1	1	2	1	1	1	0	0
Sarajevo-Ilijaš	4	7	6	2	0	0	2	1	0	0	0	0
Sarajevo-Noví Grad	5	3	4	3	0	0	0	0	1	0	0	0
Sarajevo-Novo Sarajevo	2	0	1	5	2	0	1	0	0	0	0	0
Sarajevo-Stari Grad	5	1	3	2	1	1	1	2	1	0	0	0
Sarajevo-Vogošća	6	4	2	3	0	0	1	0	0	0	0	0
Total	44	25	29	39	4	3	9	6	3	1	0	1
%	26.99	15.34	17.79	23.93	2.45	1.84	5.52	3.68	1.84	0.61	0	

U Bosni i Hercegovini u septembru 2018. godini broj nezaposlenih osoba je bio 441.672. Uprkos smanjenju i dalje možemo reći da je kod nas najveća stopa nezaposlenosti u regionu. Na ovakvo stanje nije imun ni Kanton Sarajevo. Nekoliko je razloga koji utiču na visoku stopu nezaposlenosti: slab privredni i ekonomski rast nakon globalne privredne krize, obrazovna struktura nezaposlenog stanovništva i sve veći zahtjevi tržišta rada za specijaliziranim zanimanjima i vještinama. Kada govorimo o Bosni i Hercegovini, zabrinjavajuće djeluje činjenica da je najveća stopa nezaposlenosti u populaciji mladih ljudi, od 15 do 29 godina i iznosi preko 60 %. Tome se treba dodati i činjenica da je preko 50 % mladih nezaposlenih osoba, ne samo nezaposleno, nego nisu ni aktivni u traženju posla. Ovaj podatak govori da Bosna i Hercegovina ne daje mogućnost mladima da rade, a stanovništvo ovakvom praksom sve više gubi radne navike.

Od početka 2018. godine, Sarajevski kanton bilježi oscilacije na strani izvoza, ali i oscilacije na strani uvoza u odnosu na 2017. godinu. Na kraju 2018. godine, izvoz Kantona Sarajevo bio je 1,269,571,567, a uvoz 3,883,200,854.

Pozitivan trend kako u proizvodnji, tako i u doprinosu ukupnom izvozu Kantona Sarajevo, zabilježen je u drvoprerađivačkoj i metaloprerađivačkoj industriji, građevinarstvu, IKT sektoru, turizmu, farmaceutskoj industriji i drugim djelatnostima, koje su prepoznate kao potencijali ekonomskog razvoja, jer otvaraju mogućnosti zapošljavanja velikog broja radnika.

Prema podacima od 31.10.2018. godine 2017. u Kantonu Sarajevo zaposleno je 157.755 osobe.

Broj nezaposlenih osoba u Kantonu Sarajevo iznosio je 65.659 osobe. Poredeći podatke, u odnosu na 2017. godinu, smanjen za 3.666 osobe.

Nekoliko je ključnih problema koji utiču na visoku stopu nezaposlenosti. Prije svega, to je mala potražnja za radnom snagom. Zatim, siva ekonomija i rad "na crno" stvaraju nelojalnu konkurenciju poslodavcima koji posluju u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima i izmiruju sve obaveze.

Visoka nezaposlenost takođe je snažno vezana za sporu dinamiku otvaranja novih radnih mjesta koja se pak može pripisati lošem poslovnom okruženju, a posebno lošim propisima u oblasti rada i zapošljavanja. Tržište u oblasti rada znači zapošljavanje prema realnoj tražnji poslodavaca, koje je i uslov njegovog uspješnog poslovanja u uslovima tržišne konkurencije. Tehnološkim usavršavanjem i uslozljavanjem zadataka koje je potrebno obavljati na određenom poslu, značaj posebnih znanja i vještina je evoluirao. Ovdje dolazi do izražaja sistem obrazovanja, koji jedan od ključnih faktora za nezadovoljstvo poslodavaca kada je u pitanju ponuda kadrova na tržištu rada. Kao dva glavna razloga

zašto poslodavci ne angažuju veći broj radnika ističu se nezadovoljavajuće kvalifikacije i loše ili nikakvo radno iskustvo.

Ovi razlozi govore da je u narednom periodu potrebno uraditi slijedeće: izvršiti prilagođavanje obrazovnih programa prema potrebama savremenog tržišta rada, pratiti zahtjeve poslodavaca, sistematično praćenje i analiza planiranja potreba za određenim zanimanjima i vještinama, kao i gledanje u naprijed, da bi se odgovorilo na zahtjeve privrede. Dakle, za rezultate tih analiza trebalo bi da budu podjednako zainteresovani i poslodavci i oni koji se bave kreiranjem i sprovođenjem relevantnih politika. Također, treba osmisliti prilagođavanje velikog broja nezaposlenih koji su sa završenom samo osnovnom školom ili dijelom osnovne škole. Kada je anketa poslodavaca u pitanju, kao i njihovi zahtjevi za posredovanjem prema Službi za zapošljavanje Kantona Sarajevo, simptomatično je da ni poslodavci ne mogu precizno definisati znanja, vještine i kompetencije koje bi zadovoljile njihove potrebe. Vrlo često su to generalna zanimanja za koje se u daljem procesu angažmana pokaže da ne zadovoljavaju specifičnosti potrebe radnog mjesta koje poslodavac potražuje. Također je činjenica da mali broj anketiranih poslodavaca iskazuje želju za dodatnom edukacijom svojih uposlenika. Uzimajući u obzir sve faktore koji utiču na poslovni ambijent, možemo konstatovati da je stanje na tržištu rada u Kantonu Sarajevo nešto bolje nego u ostalim kantonima, ali da je potrebno rješavati probleme iz više pravaca. Osim zakonske regulative koja bi olakšala poslovanje u Kantonu Sarajevo, nužna je i izmjena obrazovnih metoda kako bi proizvedeni kadar zadovoljio potrebe poslodavaca.

Prikupljeni podaci iz Anketnog upitnika za poslodavce mogu pomoći u kreiranju pravca djelovanja JU „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“ Sarajevo, ali i ostalih relevantnih institucija koje utiču na kreiranje boljeg poslovnog ambijenta i u konačnici smanjenja nezaposlenosti. Praćenje potreba na tržištu rada Kantona Sarajevo može pomoći kreatorima politika da pripreme mjere koje bi spriječile ekonomski pad i povećanje nezaposlenosti.

Anketu poslodavaca kao instrument za praćenje promjena treba koristiti za poboljšanje usluga službe za zapošljavanje i kreiranje i prilagodavanje aktivnih programa tržišta rada, naročito na nivou kantona i regije. Kontinuitet u sprovođenju ankete će omogućiti preciznije ocjene pokazatelja koji ukazuju na potrebe i promjene na tržištu rada u narednom periodu.

Podatke o potrebama za određenim zanimanjima do kojih se došlo zahvaljujući ovoj anketi, naročito na lokalnom nivou, treba koristiti kao smjernicu za usmjeravanje finansijske podrške i usmjeravanje subvencija za podršku profesionalnom osposobljavanju.

Takođe, analiza podataka ankete omogućava da se na navedenom nivou prati uticaj tih subvencija na zapošljavanje. I ako već nekoliko godina u informaciji tržišta rada Kantona Sarajevo konstatujemo da je potrebno izvršiti harmonizaciju klasifikacije zanimanja sa obrazovnim sistemom, još uvijek nema konačnih rezultata.

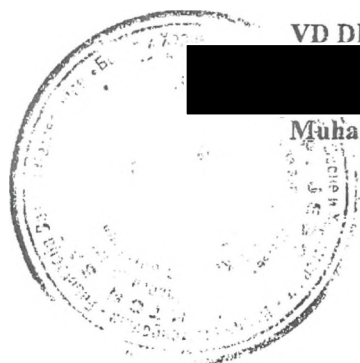
Ova činjenica takođe značajno utiče u lutanju poslodavaca u pronalaženju adekvatnih uposlenika. Osim činjenice da obrazovni sistem ne zadovoljava potrebe tržišta rada, veliki je broj nezaposlenih bez obrazovnih kvalifikacija.

Uzimajući u obzir i nivo obrazovanja prema popisu iz 2013. godine, možemo reći da je nužno uraditi krupne korake ka promociji adekvatnog obrazovanja koje može odgovoriti tržištu rada.

Ono što smatramo da treba što hitnije uraditi na nivou Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, a samim tim i na nivou Kantona Sarajevo jeste:

1. Potrebno je raditi na usklađivanju potreba tržišta rada sa sistemom obrazovanja.
2. Uklanjanje prepreka ulasku novih, privatnih malih preduzeća i unaprijeđenju poslovnog okruženja za poduzetništvo (mala i srednja preduzeća).
3. Ostvarivati bolju saradnju između Službe za zapošljavanje i institucija koje pružaju obrazovne usluge, naročito kod upisa u srednje škole, fakultete i sl.

4. U okviru realizacije strategije ekonomskog razvoja Kantona Sarajevo, podsticati poslodavce za stalno usavršavanje znanja njihovih postojećih i novih radnika, te otklanjati zakonske prepreke zapošljavanja na tržišnim osnovama.
5. Evidentirati najveće potrebe poslodavaca za dodatnim edukacijama od strane Službe za zapošljavanje i ponuditi programe saradnje.
6. Snažnije i agresivnije se suprotstaviti crnom tržištu rada i time motivisati privredne subjekte na nova ulaganja u Kantonu Sarajevo.
7. Izvršiti kvalitativnu analizu poreske politike i strožije sankcioniranje kršenja iste.

VD DIREKTOR

Muhamed Bekto

Broj: 08-49-11853-1/18
Sarajevo, 17.09.2018. godine

SLUŽBAMA ZA ZAPOSŁJAVANJE

n/r g. direktora / ravnatelja

**PREDMET: Instrukcija za provođenje periodičnog ocjenjivanja tržišta rada,
dostavlja se**

Poštovani,

U cilju dobijanja podataka i pružanja informacija o kretanjima na tržištu rada u Federaciji BiH, u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, dostavljamo vam instrukciju za obavljanje periodičnog ocjenjivanja tržišta rada, a prema zaključcima sa sastanka predstavnika javnih službi za zapošljavanje u Federaciji BiH održanog 13.09.2018. godine u Sarajevu.

Kao što je i zaključeno na sastanku ocjenjivanje tržišta rada 2018/2019 će se obaviti u periodu od 15.10.2018. do 15.11.2018. godine, na uzorku poslodavaca koji imaju pet i više zaposlenih, i to prema istom upitniku koji je korišten prilikom posljednjeg anketiranja poslodavaca.

Ravnateljica

Prilog:

- **Upitnik za poslodavce - zaposlenost, potrebe za obukom i zapošljavanjem**
- **Zapiski sa sastanka održanog 13.09.2018. godine u Sarajevu**

Dostavljeno:

- **Naslovu**
- **a/a**

Federalni zavod za zapošljavanje

Služba za zapošljavanje

Općinski biro za zapošljavanje

UPITNIK ZA POSLODAVCE
Zaposlenost, potrebe za obukom i zapošljavanjem

Oktobar 2018. godine

UPITNIK ZA POSLODAVCE

Zaposlenost, potrebe za obukom i zapošljavanjem

I OPĆI PODACI

1. Naziv: _____

2. Općina: _____, Ulica: _____

3. Telefon: _____, Faks: _____, E - mail: _____

4. Šifra pretežne djelatnosti: _____

5. Vrsta organizacije:

- a) Društvo sa neograničenom solidarnom odgovornošću
- b) Komanditno društvo
- c) Društvo sa ograničenom odgovornošću (d.o.o.)
- d) Dioničko društvo (d.d.)
- e) Javna ustanova (JU) - zavodi, škole, domovi zdravlja, centri za socijalni rad
- f) Javno preduzeće (JP) - pošte, elektroprivrede, komunalna preduzeća
- g) Organ uprave - ministarstva, direkcije, agencije, općine
- h) Udruženje građana (NVO)
- i) Obrt (SZR, STR, SUR, SPP)
- j) Zadruga
- k) Privatna zdravstvena ustanova
- l) Vjerska zajednica

(zaokružiti samo jedan od ponuđenih odgovora)

6. Oblik vlasništva:

a) Državno
  b) Privatno
  c) Mješovito
  d) Zadržno

(zaokružiti samo jedan od ponuđenih odgovora)

7. Struktura zaposlenih prema vrsti ugovora o radu:

Neodređeno vrijeme	Žena	Određeno vrijeme										
		Ugovor o radu	Žena	Pripravnik/str. osposobljavanje	Žena	Volonter	Žena	Pri. i pov. poslovi	Žena	Ugovor o djelu	Žena	

(unijeti odgovarajuće podatke u ponuđene kolone u tabeli)

8. Struktura najvažnijih pokazatelja poslovanja u 2018. godini:

Pokazatelj	Rast	Stagnacija	Opadanje
Obim poslovanja (proizvodnja, prodaja, usluge)			
Finansijski efekti			

(unijeti X u odgovarajuće kolone u tabeli)

II ZAPOSŁJAVANJE, OBUKA ZAPOSLENIKA I PROCJENE VIŠKA ZAPOSLENIH

9. Da li je u 2018. godini bilo promjena u broju zaposlenih?

a) DA

b) NE

Ako je odgovor DA, molimo unesite odgovarajuće podatke u ponuđene kolone u tabeli:

Zanimanje		Promjena broja zaposlenih (broj)							
Naziv	Šifra	Novo-zaposleni	Žena	Prestanak ugovora o radu ¹					
				Otpušteni	Žena	Penzionisani	Žena	Ostalo	Žena

(šifru zanimanja unosi nadležna služba za zapošljavanje pri obradi podataka)

10. Da li imate nedostatak radnika određenog profila zanimanja?

a) DA

b) NE

Ako je odgovor DA, molimo navedite razlog:

Razlog koji je najviše doprinio tome:	Društvo	Nedostatak podsticajnih sredstava za obuku	a
		Poreska politika (visoka izdvajanja za poreze, doprinose)	b
		Nedovoljno obavještanje o ponudi radne snage	c
		Odgovarajuće radno iskustvo	d
	Pojedinač	Nedostatak potrebnih kvalifikacija	e
		Opće karakteristike (dob, opća kultura ponašanja, interesi)	f
		Visina plaće	g
		Radno vrijeme	h
		Udaljenost radnog mjesta od mjesta boravišta (mobilnost radne snage)	i
		Nedostatak informatičkog obrazovanja	j
		Nepoznavanje stranih jezika	k

(zaokružiti jedan ili više ponuđenih odgovora)

11. Da li u 2019. godini planirate zapošljavati nove radnike?

a) DA

b) NE

Ako je odgovor DA, molimo unesite odgovarajuće podatke u ponuđene kolone u tabeli:

Zanimanje			Određeno vrijeme (broj)	Neodređeno vrijeme		Ukupno
Naziv	Šifra ²	Stručna sprema		Novootvorena radna mjesta	Upraznjena radna mjesta	

(unijeti odgovarajuće podatke u ponuđene kolone – imajući u vidu značaj ovih podataka, molimo Vas da budete što precizniji u njihovom navođenju kako bi mogli pokrenuti konkretne aktivnosti u pronalaziženju Vama potrebnog profila zaposlenika)

¹ Načini prestanka ugovora prema članu 86. Zakona o radu

² Šifru zanimanja unosi kantonalna služba za zapošljavanje pri obradi podataka

12. Kako uobičajeno tražite nove radnike?

- a) Posredovanjem biroa za zapošljavanje
- b) Ličnim kontaktima
- c) Posredstvom sredstava javnog informisanja
- d) Putem interneta
- e) Posredstvom privatnih agencija za zapošljavanje
- f) Posredstvom obrazovnih ustanova
- g) Ostalo – navesti:

(zaokružiti jedan ili više ponuđenih odgovora)

13. Da li u 2019. godini planirate uvesti nove tehnologije u procesu rada koje će dovesti do potreba za dodatnom obukom i osposobljavanjem zaposlenika?

- a) DA
- b) NE

Ako je odgovor DA, molimo navedite potrebnu vrstu obuke:

Vrsta obuke ili osposobljavanja:	DA	NE
a) Sticanje posebnih vještina u verifikovanoj ustanovi (poznavanje rada na računaru, strani jezik, upravljanje projektima)		
b) Obuka za određene poslove u okviru radnog mjesta		
c) Dokvalifikacija i prekvalifikacija u okviru verifikovane institucije/ustanove		
d) Ostalo:		

(unijeti X u odgovarajuću kolonu u tabeli, moguće je navesti više odgovora)

14. Da li ste zadovoljni kvalitetom kvalifikacije, stručnog znanja i vještinama kandidata sa kojima ste imali priliku saradivati?

- a) DA
- b) NE

Ako je odgovor NE, molimo navedite primarni razlog svoga nezadovoljstva:

DA		a	
NE	Razlog koji je najviše doprinio tome:	Stečene kvalifikacije kandidata ne odgovaraju realnim potrebama tržišta rada	b
		Kandidatima nedostaje praktičan (stručni) rad u toku obrazovanja	c
		Kandidatima nedostaje dovoljan nivo općeg znanja	d
		Kandidatima nedostaje znanje iz oblasti poduzetništva	e
		Kandidatima nedostaju posebne vještine (poznavanje rada na računaru, strani jezik, upravljanje projektima)	f
		Kandidatima nedostaju socijalne i organizacijske vještine (komunikativnost, prilagodljivost, timski rad, rukovođenje, fleksibilnost)	g
		Ostalo - navesti:	h

(pod odgovorom DA zaokružiti samo opciju a, a pod odgovorom NE jedan ili više ponuđenih opcija b – h)

15. Da li u 2019. godini očekujete višak zaposlenih?

- a) DA
- b) NE

Ako je odgovor DA, molimo unesite odgovarajuće podatke u ponuđene kolone u tabeli:

Zanimanje	Šifra ³	Stručna sprema	Neodređeno vrijeme	Određeno vrijeme				
				Ugovor o radu	Pripravnik	Volonter	Pri. i pov. poslovi ⁴	Ugovor o djelu

(unijeti odgovarajuće podatke u ponuđene kolone – imajući u vidu značaj ovih podataka, molimo Vas da budete što precizniji u njihovom navođenju kako bi mogli pokrenuti konkretne aktivnosti u traženju rješenja za prevazilaženje tih problema)

³ Šifru zanimanja unosi nadležna služba za zapošljavanje pri obradi podataka.

⁴ Sezonski poslovi, poslovi zamjene zaposlenika na bolovanju ili porodiljskom odsustvu

16. Na koji način ćete riješiti eventualni višak zaposlenih?

- a) Raspored na drugo radno mjesto
- b) Raspored u drugu organizacionu jedinicu
- c) Obuka, dokvalifikacija, prekvalifikacija
- d) Skraćivanje radnog vremena
- e) Saradnja sa službom za zapošljavanje
- f) Neriješen status
- g) Ostalo - navesti:

(zaokružiti jedan ili više ponuđenih odgovora)

III SARADNJA SA FEDERALNIM ZAVODOM ZA ZAPOSŁJAVANJE I NADLEŽNOM KANTONALNOM SLUŽBOM ZA ZAPOSŁJAVANJE

17. Da li ste u 2018. godini ostvarili saradnju sa Federalnim zavodom za zapošljavanje i nadležnom kantonalnom službom za zapošljavanje?

- a) DA
- b) NE

Ako je odgovor DA, molimo navedite oblast u kojoj ste ostvarili saradnju:

NE			a
DA	Vrsta saradnje:	Oglašavanje slobodnih radnih mjesta	b
		Informisanje o ponudi radne snage	c
		Posredovanje u zapošljavanju potrebnog profila radne snage	d
		Učešće u programima sufinansiranja zapošljavanja određene kategorije nezaposlenih	e
		Obuka, dokvalifikacija, prekvalifikacija	f
		Selekcija radne snage za potrebe poznatog poslodavca	g
		Učešće na sajmu zapošljavanja	h
		Pravna pomoć	i
		Rješavanje problema viška zaposlenih	j
		Međunarodna saradnja	k
		Ostalo - navesti:	l

(pod odgovorom DA zaokružite jednu ili više ponuđenih opcija b – l, a pod odgovorom NE samo opciju a)

18. Da li ste zadovoljni pruženim uslugama Federalnog zavoda za zapošljavanje i nadležne kantonalne službe za zapošljavanje u odnosu na Vaše zahtjeve i očekivanja?

- a) DA
- b) NE

Ako je odgovor NE, navedite primarni razlog svog nezadovoljstva:

DA			a
NE	Pružene usluge:	Informisanje o uslugama kantonalnih službi za zapošljavanje	b
		Ažurnost u ispunjavanju preuzetih obaveza	c
		Obezbeđenje traženog profila radne snage	d
		Ponuda mjera/programa aktivne politike zapošljavanja	e
		Selekcija radne snage za potrebe poznatog poslodavca	f
		Obuka, dokvalifikacija, prekvalifikacija	g
		Učešće na sajmu zapošljavanja	h
		Pravna pomoć	i
		Podrška u rješavanju problema viška zaposlenika	j
		Međunarodna saradnja	k
		Ostalo - navesti:	l

(pod odgovorom NE zaokružite jednu ili više ponuđenih opcija b – l, a pod odgovorom DA samo opciju a)

19. Da li ste saglasni da Vas kontaktira nadležna kantonalna služba za zapošljavanje u vezi sa potrebama koje ste naveli u ovom upitniku?

DA	NE
----	----

20. Komentar:

Potpis ovlaštenog lica

M.P.

UPUTSTVO ZA ISPUNJAVANJE UPITNIKA

U gornjem desnom uglu naslovne stranice anketar/ispitivač unosi podatke o odgovarajućoj kantonalnoj službi za zapošljavanje, kao i birou za zapošljavanje na čijem se području anketiraju poslodavci.

1. Navesti tačan naziv preduzeća/ustanove. Ako je preduzeće/ustanova dio veće grupe, odnosno strukture sa nekoliko jedinica usluga/proizvodnje, anketu bi trebalo da ispuni glavna filijala – središte, tako npr.
  - *Prodavnica, ispostava ili filijala u lancu koja je zaprimila anketu ne ispunjava je, već prosljeđuje u središte tog organizacionog sistema.*
2. Navesti naziv općine na čijem se području provodi anketiranje i ulicu u kojoj se nalazi središte preduzeća/ustanove.
3. Navesti kontakt telefon, faks i adresu elektronske pošte.
4. Navesti odgovarajuću šifru pretežne djelatnosti.
5. Izabrati odgovarajuću od ponuđenih opcija odgovora – moguće je zaokružiti samo jednu opciju imajući u vidu sljedeće:
  - *Dioničko društvo je društvo čiji je osnovni kapital podijeljen na dionice.*
  - *Komanditno društvo je društvo u kojem jedan ili više članova odgovara za obaveze društva neograničeno solidarno cjelokupnom svojom imovinom (komplementari), a jedan ili više članova odgovara za obaveze društva samo do iznosa njihovih uloga upisanih u sudski registar (komanditori).*
  - *Društvo sa neograničenom solidarnom odgovornošću je društvo najmanje dva lica koja su neograničeno solidarno odgovorna za obaveze društva.*
  - *Društvo sa ograničenom odgovornošću je društvo čiji je osnovni kapital podijeljen na udjele*
  - *Ustanova se osniva za obavljanje djelatnosti obrazovanja, nauke, kulture, fizičke kulture, zdravstva, dječije zaštite, socijalne zaštite, socijalne sigurnosti i drugih djelatnosti utvrđenih zakonom, ako cilj obavljanja djelatnosti nije sticanje dobiti. Ustanova ima svojstvo pravnog lica. Za obavljanje javne službe osniva se javna ustanova.*
  - *Javno preduzeće jeste preduzeće (pravno lice upisano u sudski registar kao privredno društvo, odnosno javno preduzeće definisano kao takvo posebnim propisom) koje obavlja djelatnosti od javnog društvenog interesa (energetika, komunikacije, komunalna djelatnost, upravljanje javnim dobrima i druge djelatnosti od javnog društvenog interesa), a zapošljava najmanje 50 radnika, kao i preduzeće u kojem općina, grad, kanton ili Federacija Bosne i Hercegovine ima udio u vlasništvu u iznosu od najmanje 50% plus jedna dionica, odnosno udio nezavisno od toga kojom se djelatnosti bavi.*
  - *Poslove uprave iz nadležnosti BiH obavljaju: ministarstva, samostalne upravne organizacije, upravne organizacije u sastavu ministarstva, kao i druge institucije BiH osnovane posebnim zakonom ili kojima je posebnim zakonom povjereno obavljanje poslova uprave. Rad organa uprave je javan.*
  - *Udruženje je svaki oblik dobrovoljnog povezivanja tri ili više fizičkih ili pravnih lica, u svim kombinacijama, radi unapređenja i ostvarivanja nekog zajedničkog ili općeg interesa ili cilja, u skladu sa Ustavom i zakonom, a čija osnovna svrha nije sticanje dobiti. To je termin Ujedinjenih nacija za neprofitnu organizaciju koju ne finansira i ne kontroliše u potpunosti vlada i koja promovira dobrobit ljudi na neprofitnoj osnovi. Kada postoji samo u jednoj zemlji, smatra se nacionalnom NVO, a kada postoji u više zemalja u regionu smatra se regionalnom NVO.*
  - *Zanatstvo je samostalno i trajno obavljanje dopuštenih i registrovanih privrednih i drugih djelatnosti u osnovnom i dopunskom zanimanju zanatlje u skladu sa članom 4. ovoga zakona sa svrhom postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.*
6. Izabrati odgovarajuću od ponuđenih opcija odgovora – moguće je zaokružiti samo jednu opciju imajući u vidu sljedeće:
  - *Državno preduzeće je pravno lice čiji je osnovni kapital u većinskom državnom vlasništvu.*
  - *Privatno preduzeće je pravno lice čiji je osnovni kapital u većinskom privatnom vlasništvu.*
  - *Mješovito preduzeće je pravno lice čiji je osnovni kapital u zajedničkom državnom i privatnom vlasništvu, s tim da nije određeno u kojoj mjeri pripada državi, a u kojoj privatniku.*
  - *Zadružno preduzeće je pravno lice koje je nastalo udruživanjem zadrugara.*

7. Unijeti odgovarajuće podatke o zaposlenicima u momentu anketiranja Vašeg preduzeća/ustanove, imajući u vidu sljedeće:
- *Zaposlenik je fizičko lice koje u radnom odnosu lično obavlja određene poslove za poslodavca i po tom odnosu ostvaruje prava i obaveze u skladu sa Zakonom o radu, propisom kantona, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu.*
  - *Ugovorom o radu na neodređeno vrijeme zasniva se radni odnos čije trajanje nije unaprijed određeno.*
  - *Ugovorom o radu na određeno vrijeme zasniva se radni odnos na vrijeme čije je trajanje unaprijed određeno, a zaključuje se u slučajevima:*
    - *sezonskih poslova,*
    - *zamjene privremene odsutnosti zaposlenika,*
    - *rada na određenome projektu,*
    - *privremenog povećanja obima poslova,*
    - *i drugim slučajevima utvrđenim kolektivnim ugovorom.*
  - *Pripravnik je lice čiji je radno – pravni status kao i kod ostalih zaposlenika, s tim što je ugovor o radu sklopljen na određeno vrijeme do jedne godine, ako zakonom nije drugačije određeno, a radi njegovog uvođenja u proces rada.*
  - *Volonter je lice koje nije u radnom odnosu, ali ima pravo na odmor u toku rada pod jednakim uslovima kao i zaposlenik. U slučaju volonterskog rada, poslodavac može primiti na stručno osposobljavanje za samostalan rad lice koje nema stručni ispit ili potrebno radno iskustvo za obavljanje radnih poslova, bez zasnivanja radnog odnosa.*
8. Unijeti X u odgovarajuću kolonu u tabeli – moguće je izabrati samo jednu od ponuđenih opciju odgovora u tabeli.
9. Opredijeliti se samo za jednu opciju. Ako ste izabrali DA, unijeti odgovarajuće podatke u tabelu.
10. Opredijeliti se za jedan ili više ponuđenih odgovora.
11. Opredijeliti se samo za jednu opciju. Ako ste izabrali DA, unijeti odgovarajuće podatke u tabelu.
12. Opredijeliti se za jedan ili više ponuđenih odgovora.
13. Opredijeliti se samo za jedan odgovor. Ako ste izabrali DA, opredijelite se za odgovarajuće opcije, imajući u vidu sljedeće:
- *Dokvalifikacija podrazumijeva dodatno obrazovanje radnika u svom zanimanju (kako nezaposlenog, tako i zaposlenog), kako bi udovoljio zahtjevima radnog mjesta i, u pravilu, traje do jedne godine.*
  - *Prekvalifikacija je proces obrazovanja u kojem lice stiče znanje, a i vještine, za drugo zanimanje u odnosu na postojeće zanimanje, ali u okviru istog ili višeg stepena obrazovanja.*
14. Opredijeliti se samo za jednu opciju. Ako ste izabrali DA, unesite odgovarajuće podatke u tabelu.
15. Opredijeliti se za jedan ili više ponuđenih odgovora.
16. Opredijeliti se samo za jednu opciju. Ako ste izabrali NE, zaokružite odgovarajuću od ponuđenih opcija odgovora – moguće je zaokružiti više opcija.
17. Opredijeliti se za samo jednu opciju. Ako ste izabrali DA, zaokružite odgovarajuću od ponuđenih opcija odgovora – moguće je zaokružiti više opcija.
18. Opredijeliti se za samo jednu opciju. Ako ste izabrali NE, zaokružite odgovarajuću od ponuđenih opcija odgovora – moguće je zaokružiti više opcija.
19. Opredijeliti se za samo jednu opciju.
20. Vaši prijedlozi za poboljšanje usluga nadležne kantonalne službe za zapošljavanje/biroa.

ZAHVALJUJEMO SE NA VAŠEM UČEŠĆU U ISTRAŽIVANJU

ZAPISNIK

sa sastanka predstavnika javnih službi za zapošljavanje u Federaciji BiH u vezi sa predstojećim anketiranjem poslodavaca - ispitivanjem tržišta rada (Sarajevo, 13.09.2018. godine u 11.00 sati)

Sastanku su prisustvovali:

- o [REDACTED] Federalni zavod za zapošljavanje
- o [REDACTED] služba za zapošljavanje Unsko-sanskog kantona,
- o [REDACTED] Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona,
- o [REDACTED] Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona,
- o [REDACTED] Služba za zapošljavanje Bosansko-podrinjski kantona,
- o [REDACTED] Služba za zapošljavanje Srednjobosanskog kantona/Kantona Središnja Bosna,
- o [REDACTED] Služba za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije,
- o [REDACTED] Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo,
- o [REDACTED] Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo.

Dnevni red

1. Informisanje o provođenju ispitivanju tržišta rada - anketiranje poslodavaca u Federaciji BiH 2018/2019

Nakon pozdravnih riječi, Omer Korjenić je upoznao prisutne sa planom provođenja ispitivanja tržišta rada – anketiranja poslodavaca u Federaciji BiH i prijedlozima za poboljšanje ove aktivnosti. Na sastanku je nakon konstruktivne diskusije svih učesnika dogovoreno sljedeće:

- Provesti anketiranje poslodavaca i unos podataka iz ankete prema posljednjem upitniku i to u periodu 15.10.-15.11.2018. godine.
- Uzorak će biti isti kao u posljednjem anketiranju: poslodavci sa pet i više zaposlenih (koristiti istu bazu poslodavavaca, te uključiti nove poslodavce – korisnike mjera aktivne politike zapošljavanja, novootvorene poslovne subjekte prema saznanju rukovodilaca biroa i sl.)
- Izraditi izvještaje o provedenom anketiranju najkasnije do 31.12.2018. godine – rezultate iz izvještaja prezentirati na posebno organizovanoj konferenciji.
- Službe za zapošljavanje trebaju što prije dostaviti Federalnom zavodu za zapošljavanje prijedloge za poboljšanje upitnika kako bi se pristupilo izradi poboljšane aplikacije za unos i obradu podataka iz anketiranja u 2019.
- Razmotriti mogućnost provođenja anketiranja i putem web portala.
- Anketiranje u 2019. godini (po mogućnosti) provesti dva puta u toku godine.
- Periodično održavati sastanke o predmetnoj temi.

Sastanak je završen u 12 sati.

Broj: 09/1- *3342* -UO /18
Datum, 28.12.2018. godine

Na osnovu člana 16. Statuta Javne ustanove "Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo" Sarajevo, (broj: 05/1-3306/08, od 22.05.2008. godine, 05/1-0224/12 od 08.02.2012. godine, 05/1-0542/12 od 21.03.2012. godine i 05/1-0867/16 od 27.06.2016. godine), Upravni odbor Javne ustanove "Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo" Sarajevo je na 36. redovnoj sjednici održanoj **28.12.2018.** godine, *donio*

ZAKLJUČAK br. 66

1. Usvaja se Informacija o istraživanju tržišta rada na području Kantona Sarajevo za 2018. godinu.
2. Informacija iz tačke 1. ovog Zaključka će biti dostavljena Ministarstvu za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo u dalju proceduru.

**PREDSJEDNIK
UPRAVNOG ODBORA**

Jasna Agić

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo za rad, socijalnu
politiku, raseljena lica i izbjeglice

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
КАНТОН САРАЈЕВО
Министарство за рад, социјалну
политику, расељена лица и изbjеглице

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
Ministry of Labour, Social Policy, Displaced
Persons and Refugees

Broj: 13-03-34-70-1/19
Sarajevo, 28.02.2019. godine

JU "Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo" Sarajevo
g-din Muhamed Bekto, VD direktor
Ulica Đoke Mazalića br. 3
71 000 Sarajevo

Predmet: Mišljenje - dostavlja se

Informacija o istraživanju tržišta rada u Kantonu Sarajevo u 2018. godini sačinjena je u skladu sa članom 8. stav 6. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 41/01, 22/05 i 9/08) kojim je propisano da služba za zapošljavanje periodično obavlja ocjenjivanje tržišta rada prema instrukcijama Federalnog zavoda za zapošljavanje u cilju dobijanja podataka i pružanja informacija o kretanjima na tržištu rada.

Ministarstvo za rad, socijalnu politiku raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo je razmotrilo predmetnu informaciju i konstatovalo da je JU "Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo", Sarajevo u skladu sa svojim nadležnostima provela predmetno istraživanje prema instrukciji Federalnog zavoda za zapošljavanje broj: 08-49-11853-1/18 od 17.09.2018. godine.

Ministarstvo je mišljenja da je Informacija prezentovala relevantne podatke, te dala potrebne informacije o kretanjima na tržištu rada koje mogu biti jedan od osnova za kreiranje ekonomskog razvoja Kantona Sarajevo u narednom periodu.

S poštovanjem

Pripremio: Miralem Dedo
Sekretarka Ministarstva. Bejma Irajkov

Dostavi
- Ministar
- naslovu
- a/a

web: <http://mrsri.ks.gov.ba>
c-mail: mrsri@mrsri.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-089, Fax: + 387 (0) 33
562-090
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

Quality management system
ISO 9001
• Customer focus
• Customer satisfaction
• Continuous improvement
• Systemically process effectiveness
ID 15 100 63686

Na osnovu člana IV.B.7.a) (IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O POSREDOVANJU U ZAPOŠLJAVANJU I SOCIJALNOJ SIGURNOSTI NEZAPOSLENIH OSOBA

Proglašava se Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Doma naroda od 30. jula 2001. godine i na sjednici Predstavničkog doma od 6. septembra 2001. godine.

Broj 01-679/01
20. septembra 2001. godine
Sarajevo

Predsjednik
Federacije BiH
Karlo Filipović, s. r.

ZAKON

O POSREDOVANJU U ZAPOŠLJAVANJU I SOCIJALNOJ SIGURNOSTI NEZAPOSLENIH OSOBA

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

1. Ovim zakonom uređuju se prava i obaveze Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija) u utvrđivanju i provođenju ukupnih mjera kojima se pospješuju i unapređuju uvjeti za zapošljavanje, osnovni principi u posredovanju za zapošljavanje, materijalna i socijalna sigurnost nezaposlenih osoba za vrijeme privremene nezaposlenosti, osnivanje, organizacija i rad Federalnog zavoda za zapošljavanje (u daljem tekstu: Federalni zavod), javnih službi za zapošljavanje kantona (u daljem tekstu: služba za zapošljavanje), finansiranje ukupne djelatnosti zapošljavanja i druga pitanja, poštujući nadležnosti kantona i njihove različitosti.

2. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada FBiH) nadležna je donijeti bliže propise za uređivanje pitanja iz stava 1. ovoga člana, u skladu sa ovim zakonom.

Član 2.

Nijedna osoba, na osnovu ovog zakona, ne može biti stavljena u nepovoljan položaj zbog: rase, boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog mišljenja, nacionalnog ili socijalnog porijekla, imovnog stanja, rođenja ili kakve druge okolnosti, članstva ili nečlanstva u političkoj stanci, ili članstva ili nečlanstva u sindikatu, ili tjelesnih i duševnih poteškoća.

Član 3.

1. Nezaposlenom osobom, u smislu ovog zakona, smatra se osoba koja:

- nije zaposlena,
- je sposoban za rad;
- se može zaposliti prema propisima o radu;
- aktivno traži zaposlenje;
- je evidentirana u službi za zapošljavanje kao tražilac zaposlenja;
- ne obavlja samostalnu profesionalnu i ekonomsku djelatnost;
- nije redovan učenik, redovan student ili penzioner.

II - ORGANIZACIJA I RAD FEDERALNOG ZAVODA I SLUŽBI ZA ZAPOŠLJAVANJE

Član 4.

1. Radi zadovoljavanja potreba u oblasti zapošljavanja, te praćenja kretanja na tržištu rada, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima, osniva se Federalni zavod.

2. Federalni zavod je javna ustanova.

3. Na osnivanje, registraciju, djelatnost, prestanak rada i druga pitanja koja se odnose na rad Federalnog zavoda, primjenjuju se propisi o ustanovama, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

4. Rad Federalnog zavoda je javan.

5. Federalni zavod je pravna osoba sa sjedištem u Sarajevu.

Član 5.

Federalni zavod je nadležan da:

- prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba;
- prati i osigurava provođenje utvrđene politike i mjera u oblasti zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i o tome obavještava nadležna tijela Federacije;
- upravlja sredstvima za osiguranje materijalne sigurnosti za vrijeme nezaposlenosti, u skladu sa ovim zakonom;
- prati, uskladuje i koordinira rad službi za zapošljavanje na provođenju utvrđene politike i mjera u oblasti zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba iz nadležnosti Federacije;
- prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja invalidnih osoba i njihovu profesionalnu rehabilitaciju i osigurava ispunjavanje uvjeta za njihovo zapošljavanje u saradnji za službama za zapošljavanje;
- pruža pomoć u realiziranju programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije za nezaposlene osobe i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima;
- objedinjuje i vodi zbime evidencije u oblasti rada i zapošljavanja od interesa za Federaciju i predlaže mjere i potrebna sredstva za razvoj i funkcioniranje jedinstvenog informacionog sistema u ovoj oblasti;
- prati provođenje međunarodnih ugovora i sporazuma iz oblasti rada i zapošljavanja koji se odnose na Federaciju;
- predstavlja službe za zapošljavanje u odnosima s organima i službama Bosne i Hercegovine, Federacije i Republike Srpske;
- odobrava zapošljavanje stranih državljana i osoba bez državljanstva na prijedlog službe za zapošljavanje, u skladu sa Zakonom o zapošljavanju stranaca ("Službene novine Federacije BiH", broj 8/99);
- prati i poduzima mjere za stvaranje uvjeta za povratak gradana Federacije sa privremenog rada u inozemstvu i njihovo radno angažiranje;
- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom, statutom i aktima Federalnog zavoda i konvencijama i preporukama MOR-a koje se odnose na oblast rada, zapošljavanja i socijalne politike;
- podnosi Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine godišnji izvještaj o radu i
- podnosi objedinjenje godišnje finansijske planove Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje federalnom ministarstvu nadležnom za poslove rada (u daljem tekstu: federalno ministarstvo), u skladu sa Zakonom o budžetima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 20/98).

Član 6.

1. Organizacija i način rada Federalnog zavoda utvrđuje se statutom i drugim aktima Federalnog zavoda, u skladu sa ovim zakonom.

2. Federalni zavod podliježe periodičnoj vanjskoj i unutrašnjoj reviziji, u skladu sa zakonom.

3. Vlada FBiH daje saglasnost na statut i program rada Federalnog zavoda.

ZAKON
OD VJEBNAVALA I DRUGIH LICA ZAKONA O
POSREDOVANJU U ZAPOSILJAVANJU I SOCIJALNOJ
SIGURNOSTI NEZAPOSLENIH OSOBA

Član 1.

U Zakonu o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba ("Službene novine Federacije BiH", broj 41/01) član 3. mijenja se i glasi:

- " 1. Nezaposlenom osobom, u smislu ovog zakona, smatra se osoba sposobna za rad koja nije u radnom odnosu a koja:
- nema registrirano privredno društvo ili drugo pravno lice, odnosno ne ostvaruje dividendu po osnovu udjela u privrednom društvu ili drugom pravnom licu;
  - nema registriran obrt;
  - se ne bavi poljoprivrednom djelatnošću;
  - nije uživalac penzije prema propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju;
  - nije redovan učenik ili student;
  - ostvaruje prihod po bilo kom osnovu;
  - aktivno traži posao.

2. Osobe iz stava 1. tač. a) i f) smatrać će se nezaposlenim ukoliko njihov prihod ne prelazi mjesečno 25% prosječne plaće u toku prethodne godine prema podacima Federalnog zavoda za statistiku.

3. Odredba stava 1. tačka c) primjenjivat će se od dana stupanja na snagu propisa koji reguliraju poljoprivrednu djelatnost."

Član 2.

Iza člana 3. dodaju se novi čl. 3.a i 3.b koji glase:

"Član 3.a

1. Smatra se da nezaposlena osoba aktivno traži posao ako:
- se redovno javlja službi za zapošljavanje;
  - podnosi molbe poslodavcima ili daje oglase i javlja se na oglase i konkurse;
  - pridržava se programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije.

Član 3.b

1. Služba za zapošljavanje prestaje voditi osobu kao nezaposlenu u osnovnoj evidenciji ako ta osoba:

- zasnuje radni odnos;
- odbije odgovarajući posao;
- bude zatečena na radu bez ugovora o radu ili pisane izjave poslodavca, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa ili o postavljenju;
- registrira privredno društvo ili drugo pravno lice, odnosno ostvari dividendu po osnovu udjela u privrednom društvu ili drugom pravnom licu u visini određenoj u članu 3. stav 2. ovog Zakona;
- registrira obrt ili ostvari prihod po bilo kom osnovu u visini određenoj u članu 3. stav 2. ovog Zakona;
- počne se baviti poljoprivrednom djelatnošću;
- ispuni uvjete za penziju prema propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju;
- stupi na odsluženje vojnog roka;
- stupi na izdržavanje kazne zatvora, mjere sigurnosti, zaštitne ili vaspitne mjere u trajanju dužem od šest mjeseci;
- navršši 65 godina života;
- odbije uključiti se u obrazovanje na istom stupnju stručne spreme koje je organizirala i snosi troškove služba za zapošljavanje u cilju povećanja njene mogućnosti zapošljavanja ili ako bez opravdanog razloga prekine, odnosno ne završi obrazovanje;
- ne javi se službi za zapošljavanje u dva uzastopna roka, a ne obavijesti službu za zapošljavanje o opravdanim razlozima nejavljanja;
- ne ispunjava uvjete o aktivnom traženju posla;
- odjavi se sa evidencije;
- primi novčanu naknadu u skladu sa članom 30.a ovog Zakona;
- postane redovan učenik ili student.

2. Dostava iz stava 1. ovog člana mogu se ponovo prihvatiti na radnom mjestu nakon prestanka djelatnosti zbog kojih su se prestale voditi, osim u slučaju iz stava 1. tačke f) ovog člana, kada je riječ za ponovno prijavljivanje šest mjeseci od dana prestanka vođenja u evidenciji.

3. Nadležna inspekcija rada dužna je obavijestiti nadležnu kantonalnu službu o osobama zatečenim na radu bez ugovora, o radu ili pisane izjave poslodavca, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa ili o postavljenju."

Član 3.

Iza člana 4. dodaju se novi čl. 4.a, 4.b, 4.c i 4.d koji glase:

"Član 4.a

- Organi Federalnog zavoda su: Upravni odbor i direktor.
- Upravni odbor Federalnog zavoda ima 11 članova.
- Predsjednika i članove Upravnog odbora imenuje i razrješava Vlada FBiH u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 12/03 i 34/03).
- Predsjednik i članovi Upravnog odbora imenuju se na period od četiri godine.
- Direktora Federalnog zavoda imenuje i razrješava Vlada FBiH.

Član 4.b

- Federalni zavod ima savjetodavnu komisiju.
- Savjetodavna komisija nadležna je da Upravnom odboru Federalnog zavoda daje:
  - mišljenja u vezi sa razmatranjem politike zapošljavanja i socijalnog osiguranja i preporuke u vezi sa programom zapošljavanja Federalnog zavoda koje usvajaju nadležni organi u Federaciji;
  - preporuke u vezi sa programom rada Federalnog zavoda na koji saglasnost daje Vlada FBiH;
  - mišljenja na rad Federalnog zavoda i preporuke u vezi sa poboljšanjem rada.

Član 4.c

Savjetodavnu komisiju iz člana 4.b ovog Zakona formira Upravni odbor Federalnog zavoda a čini je sedam članova i to po dva predstavnika sindikata i poslodavaca, te po jedan predstavnik Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Federalnog zavoda i Privredne komore Federacije.

Član 4.d

Prilikom imenovanja organa Federalnog zavoda i formiranja savjetodavne komisije treba voditi računa o spolnoj zastupljenosti, u skladu sa odredbama Zakona o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 16/03)."

Član 4.

U članu 8. stav 4. mijenja se i glasi:

"4. Službe za zapošljavanje iz stava 1. ovog člana nadležne su za:

- posredovanje u zapošljavanju;
- prikupljanje i dostavljanje podataka o nezaposlenim osobama Federalnom zavodu;
- informiranje o mogućnosti zapošljavanja;
- saradnju sa obrazovnim ustanovama radi uskladjivanja obrazovnih programa sa kadrovskim potrebama poslodavaca;
- provođenje programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije nezaposlenih osoba i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima;
- utvrđivanje prava osobama za slučaj nezaposlenosti;
- izdavanje radnih dozvola stranim državljanima i osobama bez državljanstva;
- donošenje i provođenje programa mjera za brže zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih osoba čije je zapošljavanje otežano;
- druge poslove utvrđene ovim i drugim zakonima."

Iza stava 4. dodaju se st. 5. i 6. koji glase:

" 5. Služba za zapošljavanje organizira prikupljanje, razmjenu i objavljivanje podataka o zaposlenim osobama koje traže promjenu zaposlenja, kao i druge podatke koji mogu biti od značaja za obavljanje osnovne djelatnosti službe za zapošljavanje.

6. Služba za zapošljavanje, periodično objavljuje izvješće o radu prema podacima Federalnog zavoda u cilju dobijanja podataka, pažnja ministarstva okoliš, juna i raznih rada."

Član 5.

Član 13. se briše.

Član 6.

Član 29. mijenja se i glasi:

"1. Pravo na novčanu naknadu stiče nezaposlena osoba koja u trenutku prestanka radnog odnosa ima najmanje osam mjeseci rada neprekidno ili osam mjeseci sa prekidima u posljednjih 18 mjeseci.

2. Kod utvrđivanja prava na novčanu naknadu kao godina rada smatra se vrijeme od 12 mjeseci, a rad kraći od punog radnog vremena preračunava se na puno radno vrijeme.

3. Kao vrijeme provedeno na radu iz stava 1. ovog člana smatra se vrijeme obaveznog osiguranja prema propisima koji reguliraju sistem poreza i obaveznih doprinosa."

Član 7.

Član 30. mijenja se i glasi:

"1. Visinu novčane naknade čini 40% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa nezaposlene osobe, koju objavljuje Federalni zavod za statistiku.

2. Novčana naknada iz stava 1. ovog člana isplaćuje se nezaposlenoj osobi:

- a) 3 mjeseca ako je provela na radu od 8 mjeseci do 5 godina;
- b) 6 mjeseci ako je provela na radu od 5 do 10 godina;
- c) 9 mjeseci ako je provela na radu od 10 do 15 godina;
- d) 12 mjeseci ako je provela na radu od 15 do 25 godina;
- e) 15 mjeseci ako je provela na radu od 25 do 30 godina;
- f) 18 mjeseci ako je provela na radu od 30 do 35 godina i
- g) 24 mjeseca ako je provela na radu više od 35 godina.

3. Nezaposlenoj osobi koja je u cijelosti iskoristila novčanu naknadu, kod ponovnog sticanja ovog prava u vrijeme provedeno na radu, prema članu 29. ovog Zakona, uračunava se samo vrijeme provedeno na radu poslije isteka posljednjeg utvrđenog prava na ovu naknadu.

4. Nezaposlenoj osobi kojoj je pravo na novčanu naknadu prestalo ponovnim zaposlenjem prije isteka vremena u kojem je imala pravo na novčanu naknadu, a koja je ponovo ostala nezaposlena, osim iz razloga utvrđenih u članu 36. ovog Zakona, nastavlja se isplaćivanje novčane naknade za preostalo vrijeme, ako je to za nju povoljnije."

Član 8.

Iza člana 30. dodaje se novi član 30.a koji glasi:

"Član 30.a

1. Nezaposlenoj osobi koja ima pravo na novčanu naknadu može se, na njezin zahtjev, isplatiti naknada u jednokratnom iznosu zavisno o utvrđenom trajanju prava na naknadu, prema članu 30. ovog Zakona, radi samostalnog ili sa drugom osobom obrazovanja privrednog društva, radnje ili drugog oblika obavljanja samostalne djelatnosti.

2. Nezaposlena osoba kojoj je naknada isplaćena u skladu sa stavom 1. ovog člana ne može se prijaviti službi za zapošljavanje prije isteka vremena za koje je primila jednokratnu isplatu.

3. Nezaposlena osoba kojoj je novčana naknada isplaćena u skladu sa stavom 1. ovog člana može ponovo steći pravo na novčanu naknadu ako ispuni uvjete iz člana 29. ovog Zakona."

Član 9.

U članu 31. stav 2. mijenja se i glasi:

"2. Penzijsko i invalidsko osiguranje osigurava se nezaposlenoj osobi kojoj nedostaju do tri godine penzijskog staža do sticanja uvjeta za starosnu penziju, u skladu sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju."

Stav 3. se briše.

Član 10.

Član 33. mijenja se i glasi:

"1. Pravo na novčanu naknadu stiče nezaposlena osoba ako se prijavi i podnese zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa, odnosno dana objavlivanja obrta ili djelatnosti.

2. Nezaposleni osobi koja iz opravdanog razloga propusti rok za prijavu iz stava 1. ovog člana može se prihvatiti i poslije tog zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka razloga koji je prouzročio ovaj propustanje roka.

3. Pod opravdanim razlogom iz stava 2. ovog člana smatra se privremena sprječenosť za rad po propisima o zdravstvenom osiguranju.

4. Novčana naknada pripada nezaposlenoj osobi od prvog dana po prestanku radnog odnosa ako podnese zahtjev za novčanu naknadu u roku iz st. 1. i 2. ovog člana.

5. Ako nezaposlena osoba podnese zahtjev nakon roka iz st. 1. i 2. ovog člana novčana naknada joj pripada od dana podnošenja zahtjeva pa do isteka vremena za koje bi joj pripadalo pravo na novčanu naknadu.

6. Novčana naknada ne pripada nezaposlenoj osobi koja podnese zahtjev poslije isteka vremena za koje bi joj pripadalo pravo na novčanu naknadu, na osnovu ovog Zakona."

Član 11.

U članu 34. st. 2. i 3. se briše.

Član 12.

U članu 35. stav 1. mijenja se i glasi:

"1. O primljenom zahtjevu za ostvarivanje prava za vrijeme nezaposlenosti rješanjem odlučuje služba za zapošljavanje."

Iza stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

"4. Pri rješavanju o pravima za vrijeme nezaposlenosti primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku, ukoliko ovim Zakonom nije drugačije određeno."

Član 13.

Član 38. mijenja se i glasi:

"1. Isplata novčane naknade nezaposlenoj osobi prekida se:

- a) za vrijeme odsluženja odnosno dosluženja vojnog roka,
- b) u toku izdržavanja kazne zatvora duže od šest mjeseci.

2. Isplata novčane naknade nezaposlenoj osobi nastavlja se za ostatak perioda do kojeg je priznato pravo na ovu naknadu, pod uvjetom da se prijavi službi za zapošljavanje u roku od 30 dana po prestanku okolnosti koja je dovela do prekida."

Član 14.

Član 44. mijenja se i glasi:

"Nezaposlenoj osobi prestaju prava utvrđena ovim Zakonom ako je:

- a) propustila, bez opravdanog razloga, prihvatiti odgovarajuće zaposlenje;
- b) dala lažne podatke prilikom podnošenja zahtjeva;
- c) ispunjen jedan od uvjeta iz člana 3.b ovog Zakona;
- d) postupila suprotno članu 39. ovog Zakona."

Član 15.

U članu 47. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

"2. Sredstva Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje mogu se koristiti za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i za realizaciju programa za socijalno zbrinjavanje nezaposlenih osoba."

Dosadašnji stav 2. postaje stav 3.

Član 16.

U članu 52. stav 2. mijenja se i glasi:

"Federalni zavod svaka tri mjeseca podnosi izvješćaj o radu Federalnom ministarstvu sa podacima o finansijskom poslovanju."

Član 17.

Federalni zavod dužan je u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona formirati savjetodavnu komisiju iz člana 3. ovog Zakona.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 18.

1. Dug po osnovu dospjelih a neuplaćenih doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti može se izmiriti u skladu sa ugovorom

563

Na osnovu člana IV.B.7.a) (IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O POSREDOVANJU U ZAPOŠLJAVANJU I SOCIJALNOJ SIGURNOSTI NEZAPOSLENIH OSOBA

Proglašava se Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Doma naroda od 30. jula 2001. godine i na sjednici Predstavničkog doma od 6. septembra 2001. godine.

Broj 01-679/01
20. septembra 2001. godine
Sarajevo

Predsjednik
Federacije BiH
Karlo Filipović, s. r.

ZAKON

O POSREDOVANJU U ZAPOŠLJAVANJU I SOCIJALNOJ SIGURNOSTI NEZAPOSLENIH OSOBA

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

1. Ovim zakonom uređuju se prava i obaveze Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija) u utvrđivanju i provođenju ukupnih mjera kojima se pospješuju i unapređuju uvjeti za zapošljavanje, osnovni principi u posredovanju za zapošljavanje, materijalna i socijalna sigurnost nezaposlenih osoba za vrijeme privremene nezaposlenosti, osnivanje, organizacija i rad Federalnog zavoda za zapošljavanje (u daljem tekstu: Federalni zavod), javnih službi za zapošljavanje kantona (u daljem tekstu: služba za zapošljavanje), finansiranje ukupne djelatnosti zapošljavanja i druga pitanja, poštujući nadležnosti kantona i njihove različitosti.

2. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada FBiH) nadležna je donijeti bliže propise za uređivanje pitanja iz stava 1. ovoga člana, u skladu sa ovim zakonom.

Član 2.

Nijedna osoba, na osnovu ovog zakona, ne može biti stavljena u nepovoljan položaj zbog: rase, boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog mišljenja, nacionalnog ili socijalnog porijekla, imovnog stanja, rođenja ili kakve druge okolnosti, članstva ili nečlanstva u političkoj stanci, ili članstva ili nečlanstva u sindikatu, ili tjelesnih i duševnih poteškoća.

Član 3.

1. Nezaposlenom osobom, u smislu ovog zakona, smatra se osoba koja:

- nije zaposlena,
- je sposoban za rad;
- se može zaposliti prema propisima o radu;
- aktivno traži zaposlenje;
- je evidentirana u službi za zapošljavanje kao tražilac zaposlenja;
- ne obavlja samostalnu profesionalnu i ekonomsku djelatnost;
- nije redovan učenik, redovan student ili penzioner.

II - ORGANIZACIJA I RAD FEDERALNOG ZAVODA I SLUŽBI ZA ZAPOŠLJAVANJE

Član 4.

1. Radi zadovoljavanja potreba u oblasti zapošljavanja, te praćenja kretanja na tržištu rada, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima, osniva se Federalni zavod.

2. Federalni zavod je javna ustanova.

3. Na osnivanje, registraciju, djelatnost, prestanak rada i druga pitanja koja se odnose na rad Federalnog zavoda, primjenjuju se propisi o ustanovama, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

4. Rad Federalnog zavoda je javan.

5. Federalni zavod je pravna osoba sa sjedištem u Sarajevu.

Član 5.

Federalni zavod je nadležan da:

- prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba;
- prati i osigurava provođenje utvrđene politike i mjera u oblasti rada i zapošljavanja na teritoriji Federacije i o tome obavještava nadležna tijela Federacije;
- upravlja sredstvima za osiguranje materijalne sigurnosti za vrijeme nezaposlenosti, u skladu sa ovim zakonom;
- prati, usklađuje i koordinira rad službi za zapošljavanje na provođenju utvrđene politike i mjera u oblasti zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba iz nadležnosti Federacije;
- prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja invalidnih osoba i njihovu profesionalnu rehabilitaciju i osigurava ispunjavanje uvjeta za njihovo zapošljavanje u saradnji za službama za zapošljavanje;
- pruža pomoć u realiziranju programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije za nezaposlene osobe i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima;
- objedinjuje i vodi zbirne evidencije u oblasti rada i zapošljavanja od interesa za Federaciju i predlaže mjere i potrebna sredstva za razvoj i funkcioniranje jedinstvenog informacionog sistema u ovoj oblasti;
- prati provođenje međunarodnih ugovora i sporazuma iz oblasti rada i zapošljavanja koji se odnose na Federaciju;
- predstavlja službe za zapošljavanje u odnosima s organima i službama Bosne i Hercegovine, Federacije i Republike Srpske;
- odobrava zapošljavanje stranih državljana i osoba bez državljanstva na prijedlog službe za zapošljavanje, u skladu sa Zakonom o zapošljavanju stranaca ("Službene novine Federacije BiH", broj 8/99);
- prati i poduzima mjere za stvaranje uvjeta za povratak građana Federacije sa privremenog rada u inozemstvu i njihovo radno angažiranje;
- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom, statutom i aktima Federalnog zavoda i konvencijama i preporukama MOR-a koje se odnose na oblast rada, zapošljavanja i socijalne politike;
- podnosi Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine godišnji izvještaj o radu i
- podnosi objedinjenje godišnje finansijske planove Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje federalnom ministarstvu nadležnom za poslove rada (u daljem tekstu: federalno ministarstvo), u skladu sa Zakonom o budžetima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 20/98).

Član 6.

1. Organizacija i način rada Federalnog zavoda utvrđuje se statutom i drugim aktima Federalnog zavoda, u skladu sa ovim zakonom.

2. Federalni zavod podliježe periodičnoj vanjskoj i unutrašnjoj reviziji, u skladu sa zakonom.

3. Vlada FBiH daje saglasnost na statut i program rada Federalnog zavoda.

ZAKON**O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
POSREDOVANJU U ZAPOSŁJAVANJU I SOCIJALNOJ
SIGURNOSTI NEZAPOSLENIH OSOBA****Član 1.**

U Zakonu o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba ("Službene novine Federacije BiH", broj 41/01) član 3. mijenja se i glasi:

"1. Nezaposlenom osobom, u smislu ovog zakona, smatra se osoba sposobna za rad koja nije u radnom odnosu a koja:

- nema registrirano privredno društvo ili drugo pravno lice, odnosno ne ostvaruje dividendu po osnovu udjela u privrednom društvu ili drugom pravnom licu;
- nema registriran obrt;
- se ne bavi poljoprivrednom djelatnošću;
- nije uživatelj penzije prema propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju;
- nije redovan učenik ili student;
- ostvaruje prihod po bilo kom osnovu;
- aktivno traži posao.

2. Osobe iz stava 1. tač. a) i f) smatrat će se nezaposlenim ukoliko njihov prihod ne prelazi mjesečno 25% prosječne plaće u toku prethodne godine prema podacima Federalnog zavoda za statistiku.

3. Odredba stava 1. tačka c) primjenjivat će se od dana stupanja na snagu propisa koji reguliraju poljoprivrednu djelatnost."

Član 2.

Iza člana 3. dodaju se novi čl. 3.a i 3.b koji glase:

"Član 3.a

- Smatra se da nezaposlena osoba aktivno traži posao ako:
  - se redovno javlja službi za zapošljavanje;
  - podnosi molbe poslodavcima ili daje oglase i javlja se na oglase i konkurse;
  - pridržava se programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije.

Član 3.b

1. Služba za zapošljavanje prestaje voditi osobu kao nezaposlenu u osnovnoj evidenciji ako ta osoba:

- zasnuje radni odnos;
- odbije odgovarajući posao;
- bude zatečena na radu bez ugovora o radu ili pisane izjave poslodavca, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa ili o postavljenju;
- registrira privredno društvo ili drugo pravno lice, odnosno ostvari dividendu po osnovu udjela u privrednom društvu ili drugom pravnom licu u visini određenoj u članu 3. stav 2. ovog Zakona;
- registrira obrt ili ostvari prihod po bilo kom osnovu u visini određenoj u članu 3. stav 2. ovog Zakona;
- počne se baviti poljoprivrednom djelatnošću;
- ispuni uvjete za penziju prema propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju;
- stupi na odsluženje vojnog roka;
- stupi na izdržavanje kazne zatvora, mjere sigurnosti, zaštitne ili vaspitne mjere u trajanju dužem od šest mjeseci;
- navršiti 65 godina života;
- odbije uključiti se u obrazovanje na istom stupnju stručne sprema koje je organizirala i snosi troškove služba za zapošljavanje u cilju povećanja njene mogućnosti zapošljavanja ili ako bez opravdanog razloga prekine, odnosno ne završi obrazovanje;
- ne javi se službi za zapošljavanje u dva uzastopna roka, a ne obavijesti službu za zapošljavanje o opravdanim razlozima nejavljanja;
- ne ispunjava uvjete o aktivnom traženju posla;
- odjavi se sa evidencije;
- primi novčanu naknadu u skladu sa članom 30.a ovog Zakona;
- postane redovan učenik ili student.

2. Osobe iz stava 1. ovog člana mogu se ponovo prijaviti na evidenciju nakon prestanka okolnosti zbog kojih su se prestale voditi, osim u slučaju iz stava 1. tač. c) i f) ovog člana kada je rok za ponovno prijavljivanje šest mjeseci od dana prestanka vođenja u evidenciji.

3. Nadležna inspekcija rada dužna je obavijestiti nadležnu kantonalnu službu o osobama zatečenim na radu bez ugovora o radu ili pisane izjave poslodavca, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa ili o postavljenju."

Član 3.

Iza člana 4. dodaju se novi čl. 4.a, 4.b, 4.c i 4.d koji glase:

"Član 4.a

- Organi Federalnog zavoda su: Upravni odbor i direktor.
- Upravni odbor Federalnog zavoda ima 11 članova.
- Predsjednika i članove Upravnog odbora imenuje i razrješava Vlada FBiH u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 12/03 i 34/03).
- Predsjednik i članovi Upravnog odbora imenuju se na period od četiri godine.
- Direktora Federalnog zavoda imenuje i razrješava Vlada FBiH.

Član 4.b

- Federalni zavod ima savjetodavnu komisiju.
- Savjetodavna komisija nadležna je da Upravnom odboru Federalnog zavoda daje:
  - mišljenja u vezi sa razmatranjem politike zapošljavanja i socijalnog osiguranja i preporuke u vezi sa programom zapošljavanja Federalnog zavoda koje usvajaju nadležni organi u Federaciji;
  - preporuke u vezi sa programom rada Federalnog zavoda na koji saglasnost daje Vlada FBiH;
  - mišljenja na rad Federalnog zavoda i preporuke u vezi sa poboljšanjem rada.

Član 4.c

Savjetodavnu komisiju iz člana 4.b ovog Zakona formira Upravni odbor Federalnog zavoda a čini je sedam članova i to po dva predstavnika sindikata i poslodavaca, te po jedan predstavnik Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Federalnog zavoda i Privredne komore Federacije.

Član 4.d

Prilikom imenovanja organa Federalnog zavoda i formiranja savjetodavne komisije treba voditi računa o spolnoj zastupljenosti, u skladu sa odredbama Zakona o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 16/03)."

Član 4.

U članu 8. stav 4. mijenja se i glasi:

"4. Službe za zapošljavanje iz stava 1. ovog člana nadležne su za:

- posredovanje u zapošljavanju;
- prikupljanje i dostavljanje podataka o nezaposlenim osobama Federalnom zavodu;
- informiranje o mogućnosti zapošljavanja;
- saradnju sa obrazovnim ustanovama radi uskladjivanja obrazovnih programa sa kadrovskim potrebama poslodavaca;
- provođenje programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije nezaposlenih osoba i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima;
- utvrđivanje prava osobama za slučaj nezaposlenosti;
- izdavanje radnih dozvola stranim državljanima i osobama bez državljanstva;
- donošenje i provođenje programa mjera za brže zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih osoba čije je zapošljavanje otežano;
- druge poslove utvrđene ovim i drugim zakonima."

Iza stava 4. dodaju se st. 5. i 6. koji glase:

"5. Služba za zapošljavanje organizira prikupljanje, razmjenu i objavljivanje podataka o zaposlenim osobama koje traže promjenu zaposlenja, kao i druge podatke koji mogu biti od značaja za obavljanje osnovne djelatnosti službe za zapošljavanje.

6. Služba za zapošljavanje periodično obavlja ocjenjivanje tržišta rada prema instrukcijama Federalnog zavoda u cilju dobijanja podataka i pružanja informacija o kretanjima na tržištu rada."

Član 5.

Član 13. se briše.

Član 6.

Član 29. mijenja se i glasi:

"1. Pravo na novčanu naknadu stiče nezaposlena osoba koja u trenutku prestanka radnog odnosa ima najmanje osam mjeseci rada neprekidno ili osam mjeseci sa prekidima u posljednjih 18 mjeseci.

2. Kod utvrđivanja prava na novčanu naknadu kao godina rada smatra se vrijeme od 12 mjeseci, a rad kraći od punog radnog vremena preračunava se na puno radno vrijeme.

3. Kao vrijeme provedeno na radu iz stava 1. ovog člana smatra se vrijeme obaveznog osiguranja prema propisima koji reguliraju sistem poreza i obaveznih doprinosa."

Član 7.

Član 30. mijenja se i glasi:

"1. Visinu novčane naknade čini 40% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa nezaposlene osobe, koju objavljuje Federalni zavod za statistiku.

2. Novčana naknada iz stava 1. ovog člana isplaćuje se nezaposlenoj osobi:

- 3 mjeseca ako je provela na radu od 8 mjeseci do 5 godina;
- 6 mjeseci ako je provela na radu od 5 do 10 godina;
- 9 mjeseci ako je provela na radu od 10 do 15 godina;
- 12 mjeseci ako je provela na radu od 15 do 25 godina;
- 15 mjeseci ako je provela na radu od 25 do 30 godina;
- 18 mjeseci ako je provela na radu od 30 do 35 godina i
- 24 mjeseca ako je provela na radu više od 35 godina.

3. Nezaposlenoj osobi koja je u cijelosti iskoristila novčanu naknadu, kod ponovnog sticanja ovog prava u vrijeme provedeno na radu, prema članu 29. ovog Zakona, uračunava se samo vrijeme provedeno na radu poslije isteka posljednjeg utvrđenog prava na ovu naknadu.

4. Nezaposlenoj osobi kojoj je pravo na novčanu naknadu prestalo ponovnim zaposlenjem prije isteka vremena u kojem je imala pravo na novčanu naknadu, a koja je ponovo ostala nezaposlena, osim iz razloga utvrđenih u članu 36. ovog Zakona, nastavlja se isplaćivanje novčane naknade za preostalo vrijeme, ako je to za nju povoljnije."

Član 8.

Iza člana 30. dodaje se novi član 30.a koji glasi:

"Član 30.a

1. Nezaposlenoj osobi koja ima pravo na novčanu naknadu može se, na njezin zahtjev, isplatiti naknada u jednokratnom iznosu zavisno o utvrđenom trajanju prava na naknadu, prema članu 30. ovog Zakona, radi samostalnog ili sa drugom osobom obrazovanja privrednog društva, radnje ili drugog oblika obavljanja samostalne djelatnosti.

2. Nezaposlena osoba kojoj je naknada isplaćena u skladu sa stavom 1. ovog člana ne može se prijaviti službi za zapošljavanje prije isteka vremena za koje je primila jednokratnu isplatu.

3. Nezaposlena osoba kojoj je novčana naknada isplaćena u skladu sa stavom 1. ovog člana može ponovo steći pravo na novčanu naknadu ako ispuni uvjete iz člana 29. ovog Zakona."

Član 9.

U članu 31. stav 2. mijenja se i glasi:

"2. Penzijsko i invalidsko osiguranje osigurava se nezaposlenoj osobi kojoj nedostaju do tri godine penzijskog staža do sticanja uvjeta za starosnu penziju, u skladu sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju."

Stav 3. se briše.

Član 10.

Član 33. mijenja se i glasi:

"1. Pravo na novčanu naknadu stiče nezaposlena osoba ako se prijavi i podnese zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa, odnosno dana odjavljivanja obrta ili djelatnosti.

2. Nezaposlena osoba koja iz opravdanog razloga propusti rok za prijavu iz stava 1. ovog člana, može se prijaviti i podnijeti zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka razloga koji je prouzročio propuštanje roka.

3. Pod opravdanim razlogom iz stava 2. ovog člana smatra se privremena spriječenost za rad po propisima o zdravstvenom osiguranju.

4. Novčana naknada pripada nezaposlenoj osobi od prvog dana po prestanku radnog odnosa ako podnese zahtjev za novčanu naknadu u roku iz st. 1. i 2. ovog člana.

5. Ako nezaposlena osoba podnese zahtjev nakon roka iz st. 1. i 2. ovog člana novčana naknada joj pripada od dana podnošenja zahtjeva pa do isteka vremena za koje bi joj pripadalo pravo na novčanu naknadu.

6. Novčana naknada ne pripada nezaposlenoj osobi koja podnese zahtjev poslije isteka vremena za koje bi joj pripadalo pravo na novčanu naknadu, na osnovu ovog Zakona."

Član 11.

U članu 34. st. 2. i 3. se brišu.

Član 12.

U članu 35. stav 1. mijenja se i glasi:

"1. O primljenom zahtjevu za ostvarivanje prava za vrijeme nezaposlenosti rješenjem odlučuje služba za zapošljavanje."

Iza stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

"4. Pri rješavanju o pravima za vrijeme nezaposlenosti primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku, ukoliko ovim Zakonom nije drugačije određeno."

Član 13.

Član 38. mijenja se i glasi:

"1. Isplata novčane naknade nezaposlenoj osobi prekida se:

- za vrijeme odsluženja odnosno dosluženja vojnog roka;
- u toku izdržavanja kazne zatvora duže od šest mjeseci.

2. Isplata novčane naknade nezaposlenoj osobi nastavlja se za ostatak perioda do kojeg je priznato pravo na ovu naknadu, pod uvjetom da se prijavi službi za zapošljavanje u roku od 30 dana po prestanku okolnosti koja je dovela do prekida."

Član 14.

Član 44. mijenja se i glasi:

"Nezaposlenoj osobi prestaju prava utvrđena ovim Zakonom ako je:

- propustila, bez opravdanog razloga, prihvatiti odgovarajuće zaposlenje;
- dala lažne podatke prilikom podnošenja zahtjeva;
- ispunjen jedan od uvjeta iz člana 3.b ovog Zakona;
- postupila suprotno članu 39. ovog Zakona."

Član 15.

U članu 47. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

"2. Sredstva Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje mogu se koristiti za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i za realizaciju programa za socijalno zbrinjavanje nezaposlenih osoba."

Dosadašnji stav 2. postaje stav 3.

Član 16.

U članu 52. stav 2. mijenja se i glasi:

"Federalni zavod svaka tri mjeseca podnosi izvještaj o radu Federalnom ministarstvu sa podacima o finansijskom poslovanju."

Član 17.

Federalni zavod dužan je u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona formirati savjetodavnu komisiju iz člana 3. ovog Zakona.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 18.

1. Dug po osnovu dospjelih a neuplaćenih doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti može se izmiriti u skladu sa ugovorom